

Československo–sovětská agenturně operativní spolupráce

StB a KGB proti tzv. ideodiverzním centrům, 1987 - 1989

**Patrik Košícký,
Pavel Žáček**

Jedna z posledních dohod o vzájemné spolupráci a společném postupu československé a sovětské Státní bezpečnosti byla uzavřena v reakci na výsledky mnohostranné porady po linii „boje proti ideologické diverzi“ uskutečněné ve dnech 14. – 17. října 1986 v Praze. X. správa Sboru národní bezpečnosti (správa kontrarozvědky pro boj proti vnitřnímu nepříteli) a V. správa Výboru Státní bezpečnosti (KGB) SSSR připravily podklady společného agenturně-operativního působení proti vybraným centrům tzv. ideologické diverze i některým jednotlivcům nepřátelsky orientovaným proti komunistickým zemím.

Z různých podkladů Státní bezpečnosti vyplývá, že pojem ideologická diverze měl široký význam a v pojetí bezpečnostních složek východního bloku pokrýval veškeré aktivity demokratického Západu, které politické policie vnímaly jako pokusy o ohrožení či změnu komunistického systému. „*Ideologická diverzia je vedomou antisocialistickou činnosťou v oblasti ideologického myslenia a ovplyvňovania, ktorej cieľom je rozvracať marxizmus-leninizmus a nahradzovať v jeho jednotlivých sférach cudzími buržoáznymi a maloburžoáznymi názormi... pre ktorú je charakteristické využitie rafinovaných metód ideologického a psychologicky emocionálneho ovplyvňovania pomocou klamstiev, zámerných dezinformácií a polopráv.*“¹⁾ Konkrétní obsah tohoto pojmu se měnil v závislosti na vývoji prostředků demokratického Západu určených k působení za železnou oponou.²⁾

Jak potvrzuje západní odborná literatura, věnovala sovětská Státní bezpečnost ideologické diverzi a centrům ideologické diverze značnou pozornost v podstatě až do konce své existence.³⁾ Je známo, že na agenturně operativní činnosti v této oblasti se podílel zejména 4. odbor X. správy SNB, který měl odhalovat

„*nepřátelské záměry a způsoby pronikání vymezených ideodiverzních a emigrantských center*“ a organizovat opatření k maření jejich záměrů.⁴⁾ Neznámá však až dosud zůstává podoba sovětského partnera – V. správy KGB, která měla na starosti právě boj proti ideologické diverzi (a v rámci této specializace sledování disentu).

Předseda KGB při Radě ministrů SSSR Jurij Vladimirovič Andropov prosadil v létě 1967 v politbyru ústředního výboru Komunistické strany Sovětského svazu zřízení nového centrálního státobezpečnostního útvaru. V. správa – v rámci sovětské Státní bezpečnosti zřízená k 25. červenci rozkazem č. 0096 ze 17. 7. 1967 – byla pověřena organizací kontrarozvědné práce „*v boji proti ideologické diverzi na celém území státu*“.⁵⁾ Náčelníkem správy byl jmenován A. F. Kadašev, podřízený jednomu ze dvou prvních zástupců předsedy KGB genpor. Semenu Kuzmiči Cvigunovi, jehož 23. května 1969 nahradil genmjr. Filip Denisovič Bobkov.⁶⁾ Útvar nepatřil k nejrozsáhlejším – 201 příslušníků KGB spolu s náčelníkem řídili první zástupce a dva zástupci zpočátku prostřednictvím několika štábních útvarů – sekretariátu, finančního odboru, skupiny kádrů a skupiny mobilizační práce. V. správa KGB při RM SSSR se členila na šest operativních odborů (*otdělov*), jejichž zaměření bylo slovy sovětské státobezpečnostní terminologie následující:

1. odbor – kontrarozvědná činnost na úseku kulturní výměny, rozpracování cizinců, tvůrčích svazů, vědecko-výzkumných institucí, kulturních a lékařských institucí.

2. odbor – plánování a realizace kontrarozvědných opatření společně s I. hlavní správou KGB (rozvědka) proti centrům ideologické diverze imperialistických států, zamezení činnosti NTS⁷⁾, nacionálních a šovinistických elementů.

1) Srov. „Podstata, formy a mechanismus pôsobenia ideologickej a ekonomickej diverzie“ (1981). Archiv ÚPN, neuspořádaný materiál.

2) V čs. podmínkách byl zjevně podle sovětského vzoru pojem „ideologická diverze“ použit již při vytvoření tzv. jednotné kontrarozvědky (tj. k 1. 1. 1964). Srov. KOUDELKA, František: *Státní bezpečnost 1954-1968. Základní údaje*. Praha 1993, s. 144 - 146.

3) Srov. např. ANDREW, Christopher – MITROCHIN, Vasilij: *Neznámé špiónážní operace KGB. Mitrochinův archiv*. Praha 2001, s. 316 - 342.

4) ŽÁČEK, Pavel: *Přísně tajné. Státní bezpečnost za normalizace. Vybrané směrnice a metodické pokyny politické policie z let 1978-1989*. Praha 2001, s. 206; srov. TÝŽ: Jan Kavan v labyrintu tajných služeb. In: VACHALOVSKÝ, Přemysl – ŽÁČEK, Pavel: *Jan Kavan v labyrintu služeb*. Praha 2003, s. 233-262.

5) Západní odborná literatura nepřesně uvádí, že V. správa KGB vznikla až v reakci na Pražské jaro. ANDREW, Christopher – GORDIJEVSKIJ, Oleg: *KGB. Důvěrná zpráva o zahraničních operacích od Lenina ke Gorbačovovi*. B.m. 1994, s. 393; ANDREW, Ch. – MITROCHIN, V.: *Mitrochinův archiv*, s. 320.

6) Poněkud bagatelizující pohled na činnost V. správy KGB formuloval arm. gen. Bobkov ve svých pamětech. Srov. BOBKOV, F. D.: *KGB í vlasť*. Moskva 1995, s. 192 ad.

7) Nacionalno-trudovoj sojuz byl založen v Bělehradě v roce 1930 jako protikomunistická organizace mladé generace ruských emigrantů. Definitivní název NTS se ustálil v červenci 1957. Kromě provozování rozhlasové stanice „Svobodné Rusko“ a jiných aktivit založil NTS dodnes fungující vydavatelstvo Possev. V roce 1996 bylo řádně zaregistrováno na ministerstvu spravedlnosti Ruské federace jako politické

3. odbor – kontrarozvědná činnost na úseku studentských výměn, zamezení nepřátelské činnosti studentské mládeže i profesorsko-učitelského sboru.

4. odbor – kontrarozvědná činnost v prostředí církevních, sionistických i sektářských elementů a proti zahraničním církevním centrům.

5. odbor – praktická pomoc místním orgánům KGB při předcházení masových protispolečenských vystoupení. Pátrání po autorech antisovětských anonymních dokumentů a letáků. Prověrka signálů teroru.

6. odbor – zobecnění a analýza údajů o realizované ideodiverzní činnosti protivníka. Rozpracování akcí, perspektivní plánování a informační činnost.

Po sérii explozí u mauzolea V. I. Lenina a neúspěšném pokusu o atentát na generálního tajemníka ÚV KSSS L. I. Brežněva v srpnu 1969 byl na správě vytvořen **7. odbor**, který převzal pátrání po autorech anonymních dokumentů, prověrku signálů vnitřního teroru, rozpracování podezřelých, řízení a kontrolu rozpracování u místních orgánů KGB.⁸⁾ Nejpozději v květnu 1971 přešla V. správa KGB při RM SSSR pod zástupce předsedy KGB genmjr. Viktora Michailova Čebrikova.⁹⁾

V červenci 1973, v souvislosti s růstem emigračních nálad v prostředí sovětských Židů, vznikl **8. odbor** V. správy. Jeho úkolem se stalo „odhalování a zamezování akcí ideologické diverze podvrtných sionistických center“.

Jako reakce na růst disidentského hnutí a rozšíření jeho vztahů se západními organizacemi na ochranu lidských práv se v květnu 1974 organizační struktura V. správy rozšířila o dva nové odbory. **9. odbor** se zabýval „rozpracováním nejdůležitějších osob podezřelých z organizování antisovětské činnosti (kromě nacionalistů, věřících, sektářů); odhalováním a mařením nepřátelské činnosti osob, zhotovujících a rozšiřujících antisovětské materiály; prováděním agenturně-operativních opatření odhalujících na území SSSR antisovětskou činnost zahraničních revizionistických center“. Úkoly **10. odboru** byly stanoveny: „provádění kontrarozvědných opatření (společně s I. hlavní správou) proti centrům ideologické diverze imperialistických států a zahraničních antisovětských organizací (kromě nepřátelských organizací

ukrajinských a pobaltských nacionalistů)“.

Jedním z důležitých opatření sovětské moci v rámci příprav XII. olympijských her se již v červnu 1977 stalo vytvoření **11. odboru** V. správy KGB při RM SSSR, který organizoval „operativně-čekistická opatření ke zmaření podvrtných akcí protivníka a nepřátelských elementů v období příprav a realizace letních Olympijských her v Moskvě“. Po skončení akce nebyl odbor zrušen, ale převzal zodpovědnost za agenturně-operativní kontrolu sportovních, lékařských a vědeckých organizací.

V polovině 70. let minulého století vznikla na správě v postavení odboru **12. skupina (grupa)** pro koordinaci činnosti správy s bezpečnostními orgány satelitních komunistických zemí.

V únoru 1982 se V. správa KGB SSSR rozrostla ještě o dva odbory. Úkoly **13. odboru** byly formulovány jako „odhalování a zamezování projevů s tendencí k přerůstání v politicky škodlivé sdružování, napomáhající nepříteli v ideologické diverzi proti SSSR“. Sovětská státobezpečnostní i stranická nomenklatura reagovala na ztrátu vlivu a kontroly mezi mládeží, která se stále častěji orientovala na „neformální mládežnická hnutí“, za něž považovala příznivce punku, rocku, mystiky anebo rozličné sektáře. **14. odbor** se měl zabývat „předcházením akcí ideologické diverze, zaměřeným na oblast Svazu žurnalistů SSSR, spolupracovníky prostředků masové informace a společensko-politických organizací“.¹⁰⁾

Dne 16. února 1982 se navíc genpor. F. D. Bobkov stal zástupcem předsedy KGB SSSR; na postu náčelníka V. správy KGB SSSR ho v lednu 1983 vystřídal genpor. Ivan Pavlovič Abramov, který byl o tři měsíce později jmenován členem Kolegia KGB SSSR.¹¹⁾

Posledním odborem zřízeným na V. správě KGB v listopadu 1983 byl **15. odbor**, který se věnoval tzv. kontrarozvědné práci ve sportovním klubu „Dynamo“. Ostatní sportovní objekty nadále agenturně-operativně kontroloval 11. odbor, pouze Ústřední sportovní klub armády (CSKA) sledovala vojenská kontrarozvědka (3. hlavní správa KGB). Již v roce 1982 V. správa KGB dosáhla počtu 424 příslušníků.¹²⁾

Gen. I. P. Abramov byl v květnu 1989 z funkce náčelníka správy odvolán a nahrazen genmjr. Jevgenijem Fjodorovičem Ivanovem,

hnutí. Bližší informace viz www.ntsrs.nm.ru.

8) JAKOVLEV, A. N. a spol.: *Ljubjanka. Organy VČK-NKVD-NKGB-MGB-MVD-KGB. 1917-1991*. Moskva 2003, s. 165-166.

9) *Tamtéž*, s. 170.

10) *Tamtéž*, s. 166-167.

11) *Tamtéž*, s. 173-174.

který se zároveň stal členem Kolegia KGB SSSR. Rozhodnutí sovětského politického vedení a následný rozkaz KGB SSSR č. 00124 z 29. srpna 1989 vedl až ke zrušení V. správy KGB SSSR a její nahrazení správou ochrany sovětského ústavního zřízení (správa Z), v jejímž čele byl v průběhu září potvrzen Je. F. Ivanov.¹³⁾ Náčelníky sestav správy Z doplnili 1. zástupce náčelníka správy Jurij Vladimirovič Denisov a zástupci Alexandr Nikolajevič Karbainov, Igor Valentijevič Pefiljev a Valerij Pavlovič Vorotnikov.¹⁴⁾ V čele 1. odboru (NTS, zahraniční IDC – Radio Svoboda, RSE, Amnesty International) stanul náčelník Viktor Vasiljevič Děktjanikov, 2. odboru (vnitřní nacionalismus a zahraniční nacionalistická centra) Jurij Vladimirovič Balev, 3. odboru (antisovětské struktury, neformální organizace, sionismus) Jevgenij Alexejevič Popov, 4. odboru (církve, zahraniční církevní organizace a židovské náboženství) neuveden, 5. odboru Bulat Bazerbajevič Imambajev (organizovaná trestná činnost a masové nepokoje), 6. odboru Vladimír Konstantinovič Baskakov (vnitřní i zahraniční terorismus), 7. odboru (pátrání po autorech anonymních protisocialistických materiálů) Eduard Jemeljanovič Kasparov, 8. odboru (kanály mezinárodní výměny – kultura, sport věda, společenské organizace, kromě studentů) Andrej Pavlovič Blagovidov, 9. odboru (problematika mládeže a zahraničních studentů) Viktor Alexandrovič Petrenko, 10. odboru (analyticko-informační odbor) Vladimír Fadějevič Maslenikov, 11. odboru (společné podniky v problematikách správy Z) Alexandr Vasiljevič Moroz a 12. skupiny (problematika odboru mezinárodních styků) Oleg Nikolajevič Kuzmin.¹⁵⁾

Odvolání genmjr. V. P. Vorotnikova, náčelníka správy Z instalovaného v lednu 1991, v důsledku neúspěšného puče k 25. září 1991, znamenalo zrušení celého útvaru, nástupce V. správy KGB.¹⁶⁾

X X X

Od počátku šedesátých let minulého století, kdy sovětská Státní bezpečnost změnila formu řízení a kontroly satelitních politických policií, se rozmohlo uzavírání poměrně podrobných bilaterálních smluv. Z této praxe nevybočuje ani editovaná dohoda, stvrzená

kromě náčelníků operativních součástí také šéfy obou resortů, která byla rozdělena na dvě části – obecnou a konkrétní, postihující společná agenturně operativní opatření. První část (dokument č. 1) názorně a přesvědčivě vypovídá, jak oba státobezpečnostní útvary v éře nadcházejícího mezinárodněpolitického uvolnění (perestrojky) nadále vnímaly svého zahraničního - a zčásti i vnitřního - nepřítele. Stávající dikce politických policií sovětského typu se nijak nezměnila (a to šlo o výhled až do konce roku 1991!).

Druhá část (dokument č. 2) velmi konkrétně specifikuje plánované nasazení agenturní a důvěrnické sítě do akcí víceméně sovětského operativního zájmu. Velmi zajímavé je pozadí této operativní přílohy – nutným předpokladem byla oboustranná znalost tajných spolupracovníků (tj. nejen čs. agenturní sítě sovětskou stranou, ale i naopak). Vzhledem k tomu, že X. správa SNB do jednotlivých akcí navrhla tzv. agenturní prostředky nejen svého 4., 5. a 2. operativního odboru, ale také II. odborů v krajích, byla poměrně nesnadná jejich identifikace (např. tajného spolupracovníka s tuctovým krycím jménem „VÁCLAV“). Přesto jsme se o to pokusili. Poznámkový aparát jsme nakonec rozšířili i o odkazy nasvědčující průběhu plánovaných operací.

Oba editované dokumenty – resp. jejich kopie – pocházejí ze sbírky P. Žáčka; jejich překlad provedl P. Košický.

**1.
1986, október, Praha. - Plán spolupráce a súčinnosti medzi 10. správou Zboru národnej bezpečnosti Československej socialistickej republiky a 5. správou Výboru štátnej bezpečnosti Zväzu sovietskych socialistických republík na roky 1987-1991.**
[...]¹⁷⁾

S cieľom ďalšieho rozvoja spolupráce po línii boja s nepriateľskou činnosťou špeciálnych služieb a zahraničných ideodiverzných centier protivníka sa X. správa ZNB ČSSR a V. správa KGB ZSSR na základe záverov XVII. zjazdu KSČ a XXVII. zjazdu KSSZ, a tiež na

12) *Tamtéž*, s. 167-168.

13) Organizační struktura správy „Z“ byla stanovena rozkazem KGB SSSR č. 00140 z 26. 9. 1989. *Tamtéž*, s. 175.

14) Srov. ŽÁČEK, Pavel: *V čele ŠtB. Pád režimu v záznamech důstojníka tajnej policie*. Bratislava 2006, s. 36.

15) AMV ČR, f. 34/1, inv. j. 983. Informace R-Moskva, 17. 10. 1989.

16) JAKOVLEV, A. N. a spol.: *Ljubjanka*, s. 176, 178.

17) Plán spolupráce vlastnoručně signovali ministr vnitra ČSSR V. Vajnar (31. října 1986) a předseda KGB SSSR V. Čebrikov (24. 12. 1986). JUDr. Vratislav Vajnar (nar. 1930) byl ministrem vnitra ČSSR od 20. 6. 1983 do 11. 10. 1988; arm. gen. Viktor Michajlovič Čebrikov

základe Protokolu o výsledkoch rozhovorov medzi delegáciami federálneho ministerstva vnútra ČSSR a KGB ZSSR zo 14. novembra 1984 dohodli spolupracovať v rokoch 1987 až 1991 podľa nasledujúcich smerníc:

na úseku boja s podvratnou činnosťou zahraničných centier ideologickej diverzie protivníka

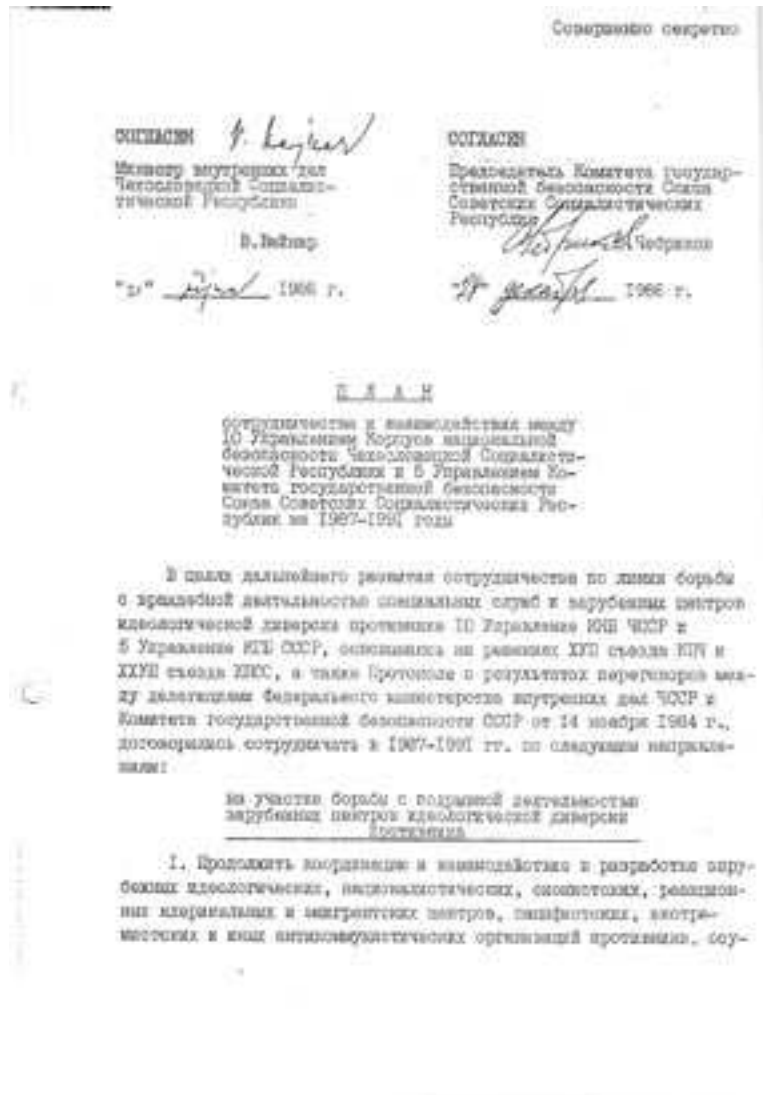
1. Pokračovať v koordinácii a súčinnosti v rozpracovávaní zahraničných ideologických, nacionalistických, sionistických, reakčných klerikálnych a emigrantských centier, pacifistických, extrémistických a iných antikomunistických organizácií protivníka, vykonávajúcich ideologickú diverziu proti krajinám socialistického spoločenstva.

V súvislosti s ich rozpracovaním zamerať sa predovšetkým na:

- získanie informácií s náznakmi možnej prípravy protivníka k neočakávanému raketo-vo-jadrovému útoku na tábor socializmu,
- odhalenie, narušenie a dokumentovanie zámerov, konkrétnych príprav a nepriateľských akcií ideodiverzných centier protivníka zameraných na rozklad a oslabenie vojensko-ekonomického potenciálu a spoločensko-politického zriadenia našich krajín,
- odhalenie a zamedzenie špiónážnej a emisárskej činnosti týchto centier a organizácií,
- odhalenie a zmarenie pokusov protivníka založiť na území našich krajín hlboko zakonzpírované ilegálne podzemné organizácie.

2. Obidve strany pripravujú zoznamy prvordých operatívnych záujmov vzhľadom ku konkrétnym rozpracovaným ideodiverzným centráм protivníka. Určia okruh agentov a dôverníkov¹⁸⁾, ktorí majú alebo by mohli mať možnosti rozpracovať tieto centrá a dajú im inštrukcie na získavanie informácií podľa týchto zoznamov. Dostatočne včas si budú vymieňať získané poznatky s cieľom vypracovania a uskutočnenia ďalších spoločných agentúrno-operatívnych opatrení.

3. Na základe analýzy získaných materiálov o podvratnej činnosti protivníka a narastajúcich pracovných skúseností pripravovať spoločné opatrenia s cieľom špiónážnych prienikov do popredných zahraničných ideodiverzných centier protivníka.



4. Aktívnejšie pracovať pri získavaní informačných prameňov z radov cudzincov navštevujúcich naše krajiny, u ktorých je známe ich prepojenie na zahraničné podvratné centrá a organizácie. Obmieňať si získavané poznatky o takýchto osobách kvôli organizovaniu ich spoločného rozpracovania.

5. Hľadať dostupné obojstranné možnosti pre vytvorenie podmienok k získaniu prístupu našich prameňov k informačno-vyhľadávacím systémom zahraničných centier ideologickej diverzie protivníka s cieľom získať a operatívne výhodne využiť obsahujúce v nich informácie.

6. Vykonávať spoločné agentúrno-operatívne a kontra-propagandistické opatrenia, nasmerované na neprípustnosť koordinácie činnosti rôznych centier ideologickej diverzie protivníka a blokovania ich na jedinej antisocialistickej platforme.

(1923-1996) byl předsedou KGB SSSR od 17. 12. 1982 do 1. 10. 1988.

18) K státobezpečnostní terminologii tajných spolupracovníků a spolupracovníků Státní bezpečnosti srov. ŽÁČEK, Pavel: „Ostrá zbraň“

7. Zhromažďovať, analyzovať a operatívne si vymieňať informácie o činnosti centier ideologickej diverzie protivníka, znovu odhalených podvratných organizáciách, ich funkcionároch, emisároch a osobách udržiujúcich s nimi styky.

Prostredníctvom dostupných agentúrnych a iných možností vnášať medzi spomínané osoby nesúlad, vykonávať spoločné opatrenia vedúce ku kompromitácii a diskreditácii pred vedením týchto centier a tiež pred svetovou verejnosťou.

8. Hľadať možnosti na získavanie informácií o činnosti „Rady pre medzinárodné rozhlasové vysielanie“ (USA), kontrolujúcej politickú, finančnú a administratívnu činnosť rozhlasovej stanice RS/RSE [Rádio Sloboda / Rádio Slobodná Európa] a ktorá sa ukazuje základným koordinujúcim centrom protivníka pri realizácii plánov nového propagandistického nástupu proti Sovietskemu Zväzu a iným krajinám socialistického spoločenstva.

Odkrývať styky RS/RSE s inými podvratnými centrami a organizáciami, predovšetkým s NTS [Národný robotnícky zväz] a OUN [Organizácia ukrajinských nacionalistov], „Světectví“, „Listy“ a iné.

Zisťovať charakteristické údaje na spolupracovníkov CIA [Central Intelligence Agency], pracujúcich v týchto centrách.

9. Pozorne sledovať úsilia protivníka napríklad „Internacionály odporu“, pri prenikaní v hnutie obrancov mieru s cieľom jeho rozkladu a diskreditácie mierumilovnej zahraničnej politiky socialistických štátov. Odhaľovať a zabráňovať pokusom zahraničných podvratných centier nadväzovať vzťahy s rovnako zmýšľajúcimi ľuďmi v našich krajinách, stimulovať ich nepriateľskú činnosť pod prikrývkou tzv. „nezávislých hnutí za mier“, „skupín dôvery“ a ďalších.

10. Zamerať špionáž našich krajín na získavanie informácií o pokusoch špeciálnych služieb protivníka využiť vo svojich zámeroch hnutie za mier v západných krajinách.

Prostredníctvom špionáže ovplyvňovania a iných možností dosiahnuť to, aby vodcovia týchto organizácií dementovali demagogické obvinenia voči socialistickým krajinám z porušovania ľudských práv, podávané nezávislými protivojnovými hnutiami atď.

Pretrhávať kontakty týchto organizácií s nepriateľskými a antispoločenskými elementmi

v našich krajinách.

Spolupracovať v rozpracovaní pacifistickej organizácie „Ground-Zero“ (USA), ktorá od roku 1983 uskutočňuje takzvaný „Projekt družobných miest“, zameraný na inšpiráciu v socialistických krajinách tzv. „nezávislého pacifistického hnutia“.

11. Spolupracovať pri uskutočnení agentúrno-operatívnych opatrení s cieľom získania informácií o využívaní medzinárodného PEN KLUB-u protivníkom. Včas zamedziť pokusom tejto organizácie preniknúť do ČSSR, ZSSR a iných socialistických krajín.

12. Pripravovať a uskutočňovať spoločné agentúrno-operatívne kombinácie s cieľom odkrytia, zadržania a v nevyhnutných prípadoch likvidácie kanálov stykov zahraničných podvratných centier a organizácií so svojimi agentmi a prívržencami v ČSSR a ZSSR.

Podstavovať týmto centrách preverenú agentúru orgánov štátnej bezpečnosti.

Pri vzniku priaznivých situácií pripravovať podmienky pre zavedenie operatívnych hier s konkrétnymi centrami ideologickej diverzie protivníka.

13. Uskutočňovať spoločné agentúrno-operatívne opatrenia pre odhalenie a zamedzenie protivníkových kanálov prepravy ideologicky škodlivých tlačенých materiálov, magnetofónových kaziet, videoprodukcie a inej techniky cez územie Československa a Sovietskeho zväzu.

14. Vymieňať si skúsenosti práce pri odhaľovaní a zamedzovaní kanálov prenosu ohováračskej informácie nepriateľskými elementmi na Západ a tiež pre nich určenej zahraničnej materiálnej a technickej pomoci s cieľom stimuluovania ich protispoločenskej činnosti.

15. Uskutočnením dohodnutých operatívnych opatrení odhaľovať a zabráňovať pokusy protivníka zamerané na legalizáciu a internacionalizáciu činnosti protispoločenských elementov v ČSSR, ZSSR a iných socialistických krajinách.

Včas uplatňovať komplexné agentúrno-operatívne a zákonodarne opatrenia odkrývajúce jeho úmysly vytvoriť na území našich krajín antisocialistické ilegálne organizácie.

16. Prijímať nevyhnutné opatrenia vedúce k odhaleniu a zabráneniu zámerov protivníka

spojiť antisocialistickú činnosť s akciami diverzno-teroristického charakteru.

17. Včas odkrývať a lokalizovať pokusy protivníka preniesť túto činnosť na územie socialistických krajín.

O dosiahnutých poznatkoch k týmto otázkam sa neodkladne navzájom informovať s cieľom vypracovania spoločných protiopatrení.

Venovať náležitú pozornosť novým odhaleným zámerom a formám ideologickej diverzie protivníka, napríklad nimi využívaného pacifizmu, rôznych nábožensko-mystických učení, antisocialistických prejavov medzi mládežou, zakladaniu tzv. „nezávislých hnutí za mier“ a podobne.

Vykonávať dôkladnú a hlbokú analýzu faktov a príčin negatívnych prejavov spojených s podobnou činnosťou protivníka a vzájomne sa o tom informovať.

18. Rozpracovať spoločné opatrenia nasmerované na včasné odhalenie a zamedzenie pokusov tajných služieb a zahraničných centier ideologickej diverzie protivníka, dodávať nepriateľské súčasti mikroelektronickej výpočtovej techniky umožňujúcej zašifrovať, uchovávať a predávať na Západ v zakódovanej forme prostredníctvom telefónu a rádiokanálov rozviednu a inú informáciu, dešifrovať získané správy zo zahraničia, rozmnožovať ideologické nepriateľské materiály, viesť lokálne televízne vysielanie cestou vysielania do éteru textov a obrazov podnecujúceho charakteru.

19. Rozpracovávať a realizovať spoločné kontrapropagandistické opatrenia, odhaľujúce reakčnú podstatu centier ideologickej diverzie protivníka, odkrývajúce ich spojenie so špeciálnymi službami imperialistických štátov.

20. Včas si vymieňať získané informácie o zámeroch, charakteristických zvláštnostiach a zmenách v taktike, formách a metódach činnosti rozpracovávaných centier ideologickej diverzie protivníka.

Dvakrát do roka pripravovať a postupovať si navzájom súhrnnú informáciu k danej téme.

boj s podvratnou činnosťou zahraničných sionistických organizácií, centier ukrajinskej reakčnej emigrácie, NTS a RS/RSE

1. Obidve strany budú pokračovať v spoločných opatreniach vedúcich k odhaleniu,

upozorneniu a zabráneniu podvratných zámerov sionistických centier a organizácií, v agentúrnom preniknutí do ich riadiacich funkčných skupín, v odhaľovaní emisárov, v zachytávaní kanálov spojenia s nepriateľskými elementmi v ČSSR a ZSSR a v pripravovaní podmienok k začatiu spravodajských hier.

2. Spoločné opatrenia po línii boja s podvratnou činnosťou OUN zamerať na odkrytie plánov a zámerov ich vodcov uskutočniť nepriateľské akcie proti našim krajinám, na odhalenie metód a taktiky ich činnosti, emisárov a prívržencov národnostných centier, na zachytenie nelegálnych kanálov oúnovcov s ČSSR a ZSSR a ich operatívne využitie.

Organizovať spoločnú prípravu agentúry na dlhodobé vysadenie do zahraničia s cieľom preniknúť do centier OUN.

Pri realizácii agentúrno-operatívnych opatrení základné úsilie proti protivníkovi nasmerovať na zabránenie založenia organizovaného nacionalistického podzemia na území našich štátov, na odhalenie osôb z radov nacionalistických elementov, ktoré sú účastné na podvratnej činnosti zahraničných OUN, na organizovanie ich spoločného rozpracovania s cieľom dokumentovať a zabrániť protiprávnej činnosti, na zabránenie úniku ohováračskej a antisocialistickej informácie. Prijímať opatrenia k narušeniu blokovania ukrajinských nacionalistov s inými antisocialistickými elementami.

Prostredníctvom existujúcich agentúrno-operatívnych a iných možností organizovať nepretržité rozpracovávanie doposiaľ odhalených emisárov a spojencov zahraničných OUN pre prípad ich návštevy našich krajín.

Pokračovať v koordinácii a spolupráci v kontrarozviednom zabezpečení každoročných folklórnych festivalov ukrajinskej piesne a tancov v meste Svidník (ČSSR).

Kontrapropagandistické opatrenia podriaďiť odhaleniu reakčnej podstaty ukrajinského buržoázneho nacionalizmu pred svetovou verejnosťou, spojenia OUN s tajnými službami fašistického Nemecka a krajín NATO. Organizovať výmenu kontrapropagandistických materiálov za účelom ich operatívneho publikovania v tlači ČSSR a ZSSR a spoločného pretlačenia do západných masovokomunikačných prostriedkov.

3. Agentúrno-operatívnu prácu proti NRZ zamerať na agentúrne preniknutie do tejto podvratnej organizácie a jej štruktúrovaných častí, odhalenie jej emisárskej činnosti na území

ČSSR a ZSSR, odhalenie jej ilegálnych kanálov spojenia s nepriateľsky naladenými osobami v našich krajinách a tiež kanálov dodávania podvratnej literatúry, prevedenie odhaľujúcich a kontrapropagandistických opatrení.

4. V práci na RS/RSE základné úsilie oboch strán zamerať na realizáciu opatrení pri agentúrnom preniknutí v spomínané centrá, objavenie a odhalenie ich kádrových spolupracovníkov a agentov, odkrytie, zachytenie a kontrolu kanálov spojenia RS/RSE s protipoloženskými elementmi v Československu a Sovietskom zväze, získavaní dokumentácie o plánoch a úmysloch vodcov týchto centier, zámeroch nimi prevádzanej podvratnej činnosti proti našim krajinám.

odpor voči akciám ideologickej diverzie protivníka pod náboženským krytím

1. Pokračovať v súčinnosti pri prijímaní kontrarozviednych opatrení odporu proti pokusom tajných služieb a iných reakčných síl medzinárodného imperializmu použiť cirkev a vierovyznanie ako nástroj svojich politických, antisocialistických zámerov a cieľov na destabilizáciu situácie vo svete, nepriateľského preniknutia do krajín socialistického spoločenstva.

Počas realizácie agentúrno-operatívnych opatrení sa zameriavať hlavne na:

- odhalenie a zamedzenie činnosti protivníka pri kompromitácii štátnej cirkevnej politiky v socialistických štátoch,

- odhalenie a zamedzenie pokusov protivníka stimulovať činnosť rôznych nelegálnych náboženských siekt, rádov a iných podzemných zoskupení na území socialistických štátov,

- zabránenie preniknutia Vatikánu do našich krajín, ktorý sa v súlade so svojou „východnou politikou“ usiluje uskutočňovať praktické opatrenia s cieľom politizovať náboženstvo, posilniť svoje pozície medzi katolíckym duchovenstvom v socialistických štátoch a oživiť činnosť ilegálnych katolíckych a unitárskych skupín v našich krajinách,

- odvrátenie pokusov tajných služieb protivníka použiť tzv. „islamský faktor“ v podvratnej činnosti proti socialistickému táboru,

- odhalenie a zamedzenie zámerov protivníka vplývať na široké masy obyvateľov socialistických štátov cestou vnášania na západe moderných nábožensko-mystických učení a zakladania rozličných druhov nezaregistro-

vaných nábožensko-filozofických seminárov, škôl, teologických krúžkov a pod.

- realizáciu prostredníctvom agentúrno-operatívnych, administratívnych a právnych možností preventívneho pôsobenia na veriacich, dopúšťajúcich sa politicky škodlivých prejavov.

2. Prostredníctvom dostupných agentúrno-operatívnych a iných možností preukazovať všemožnú podporu cirkevným a náboženským kruhom, prejavujúcim aktivitu v boji za mier, proti nebezpečenstvu jadrovej vojny a podporujúcim spravodlivý boj národov za slobodu a nezávislosť.

3. Prijímať skoorinované opatrenia, namierené na odhalenie a zamedzenie pokusov podvratného preniknutia protivníka do základných medzinárodných náboženských organizácií napríklad ako Svetová rada cirkví, Konferencia európskych cirkví, Kresťanská svetová konferencia, Berlínska konferencia katolíkov Európy a ďalšie. Prostredníctvom agentúrnych a iných možností posilňovať v týchto organizáciách pozície cirkví zo socialistických štátov.

4. Prevedením skoorinovaných agentúrno-operatívnych opatrení prejavovať pre nás výhodný vplyv na tieto organizácie. Prostredníctvom dostupných agentúrno-operatívnych a iných možností podporovať pokrokovú zmyslajúcich spolupracovníkov, organizovať rozpracovanie osôb predstavujúcich obojstranný operatívny záujem, odhaľovať ich zábery, styky, pramene financovania a ďalšie.

5. Pokračovať v koordinácii a súčinnosti v kontrarozviednom zabezpečení ďalšej práce Kresťanskej svetovej konferencie (KSK), ktorá má v súčasných podmienkach mimoriadny politický a strategický význam.

Používať dostupné agentúrne a iné možnosti na ochranu KSK pred preniknutím nepriateľského vplyvu západných predstaviteľov cirkví a centier ideologickej diverzie protivníka a tiež na poskytnutie výhodného pre nás vplyvu na pokrokové mierumilovné, pacifistické a lojálne skupiny a jednotlivých ľudí s cieľom zainteresovania ich do činnosti KSK.

Osobitne sa venovať odhaleniu ideologickej škodlivého vplyvu na KSK zo strany západných pacifistických organizácií: „Medzinárodná cirkevná rada Holandska“ (IKV), „Európske jadrové odzbrojenie“ (END), „Kampaň za jadrové

odzbrojenie“ (KND), „Pax Christi Internationalis“ (PCI), Action Zjunecajchen (FRG).

Dosahovať zmeny v pozíciách týchto organizácií v otázkach tzv. ľudských práv a náboženských slobôd a v ich vzťahoch k antisocialistickým elementom v socialistických štátoch. Smerovať ich úsilie na aktívny boj za mier a na podporu sovietskych mierových iniciatív.

Pripraviť podmienky pre podchody preverených agentov a dôverníkov spriatelovaných orgánov Štátnej bezpečnosti, predstaviteľov rôznych západných organizácií a skupín schopných realizovať mierumilovnú politiku socialistických štátov k vedúcim funkcionárom v ústredí KSK v Prahe a v regionálnych výboroch. Zabráňovať pokusom protivníka zmeniť líniu vytyčenú závermi XI. Všekresťanského svetového kongresu, ktorý sa konal v júli roku 1985 v Prahe.

6. Spolupracovať s orgánmi Štátnej bezpečnosti iných socialistických štátov pri uskutočňovaní agentúrno-operatívnych a propagandistických opatrení pre budúce posilnenie autority „Berlínskej konferencie katolíkov Európy“ (BKKE) a pri vytvorení podmienok pre zjednotenie ľavičiarov katolíkov v boji za mier a odzbrojenie na základoch tejto organizácie.

Prijímať skordinované opatrenia na ochranu BKKE pred pokusmi reakčných síl využiť ju pre svoje antisocialistické ciele.

7. Smerovať spoločné úsilie na získanie dokumentov kompromitujúcich Vatikán a jeho predstaviteľov pred veriacimi a v očiach svetovej spoločnosti.

Aktívne ich využívať (dokumenty) v operatívnej praxi a pri uskutočnení celoštátnych kontrapropagandistických akcií. Sústrediť pozornosť na zhromaždenie dôkazov, dokazujúcich spojenie Vatikánu s NRZ, medzinárodným sionizmom, rozhlasovou stanicou RS/RSE a inými skompromitovanými pred svetovou spoločnosťou podvratnými centrami a organizáciami.

Získavať poznatky o podvratnej činnosti, ktorú uskutočňuje „Sekretariát pre zjednotenie kresťanov“, „Sekretariát neveriacich“, „Sekretariát pre veci cirkevné“, „Východná kongregácia“ a „Kongregácia (pre náuku) viery“ proti Sovietskemu zväzu, Československu a iným socialistickým krajinám.

Odvracáť aktivity Vatikánu pri podnecovaní tzv. „ekumenického hnutia“ na území našich krajín. Uskutočnením komplexných agentúrno-operatívnych, administratívnych a zákonných opatrení odhaľovať a energicky potláčať podvratné prenikanie Vatikánu v cirkevné prostredie.

8. Organizovať spoločné opatrenia vo vzťahu k predstaviteľom medzinárodných protestantských organizácií takých, ako Svetová rada cirkví, Konferencia európskych cirkví, Svetový reformátorský zväz a pod. s cieľom stimulovať spomedzi nich predstaviteľov s antikatólickymi náladami a zamedziť konkrétnej ekumenickej spolupráci s Vatikánom.

9. Pokračovať v spolupráci pri rozpracovaní zahraničného klerikálno-podvratného centra-sekty „Svedkovia Jehovovi“.

Včas si vymieňať dosiahnuté poznatky o nepriateľskej činnosti sekty, odhalených emisároch a kuriéroch prichádzajúcich do Sovietskeho zväzu, Československa a iných socialistických krajín.

10. Spolupracovať pri rozpracovaní tzv. „sektárskeho hnutia“, predstavujúceho v ČSSR sektu „Rozhodní kresťanskí pentekostalisti“, v ZSSR sektu „Pentekostalisti“ (*u nás známi pod pojmom letničári, pozn. autora*).

11. Použiť dostupné agentúrno-operatívne možnosti spomedzi grécko-katolíckeho duchovenstva na odkrytie úmyslov a konkrétnych činností vodcov zahraničných unitárov (kardinál M. Ľubachivskij, biskup M. Rusnak) pri aktivizácii činnosti prívržencov unitárskej cirkvi na území ZSSR.

12. Nasmerovať úsilie oboch strán na zhromaždenie informácií o úmysloch protivníka využiť cirkevné oslavy 600-ročnice pokresťančenia Litvy (r. 1987), 1000-ročia pokresťančenia Ruska (r. 1988) a iných výročných cirkevných dátumov na aktivizovanie antisovietskych zahraničných kampaní, posilnenie náboženských nálad v krajinách socialistickej spolupráce, inšpiráciu extrémistických prejavov spomedzi veriacich.

na úseku boja s akciami ideologickej diverzie protivníka cestou vedeckých, kultúrnych, mládežníckych a športových výmen

1. Odhaľovať a zabráňovať pokusom tajných služieb protivníka a zahraničných centier ideologickej diverzie využiť rozšírenie kontaktov a výmen v oblasti vedy, vzdelania a kultúry

na vznik podvratného preniknutia do rozličných sfér nášho socialistického spoločenstva.

2. Prijímať skoorinované opatrenia s cieľom odhalenia, upozornenia a zabránenia zámerov protivníka využiť tribúnu rôznych medzinárodných fór (vedeckých, kultúrnych, mládežníckych, športových) na uskutočnenie podvratných a iných nepriateľských akcií, namierených na diskreditáciu vonkajšej a vnútornej politiky štátov socialistického spoločenstva, ideológie marxizmu-leninizmu.

Do členov delegácií, cestujúcich na tieto fóra, zaraďovať agentov a dôverníkov, schopných odhaľovať, predchádzať a vzdorovať možným nepriateľským akciám protivníka.

3. Včas si vymieňať získané informácie o úmysloch protivníka využiť medzinárodné fóra na nepriateľské ciele a o konkrétnych osobách, ktorých sa ich zúčastňujú a predstávajú operatívny záujem.

4. Odhaľovať, dokumentovať a uskutočňovať výmenu dôkazov o pokusoch tajných služieb protivníka a zahraničných podvratných centier vnášať rozkol do medzinárodného mládežníckeho hnutia, konkrétne do „Medzinárodného zväzu študentov“ (MZŠ) a do „Svetovej federácie demokratickej mládeže“ (SFDM).

5. Uskutočňovať spoločné kontrarozvedne zabezpečenie činnosti medzinárodných organizácií nachádzajúcich sa v ČSSR („Medzinárodná organizácia novinárov“, „Svetová odborová federácia“, „Medzinárodný zväz študentov“ a ďalšie), ktoré môžu byť objektom zámerov protivníka.

Agentov a dôverníkov, pracujúcich v týchto organizáciách, využiť tiež na rozpracovanie cudzincov podozrivých zo spolupráce s tajnými službami a podvratnými centrami protivníka a na získanie politickej a rozviednej informácie.

6. Realizovať spoločné agentúrno-operatívne opatrenia na odkrytie a lokalizáciu pretrvávajúcích pokusov protivníka podnecovať antisovietsku kampaň na Západe o údajnom využívaní psychiatrie v socialistických krajinách na politické ciele.

7. Vymieňať si skúsenosti práce so zahraničnými študentmi a stážistami, ktorí študujú v našich štátoch.

Navzájom sa informovať o konkrétnych osobách predstavujúcich operatívny záujem.

Organizovať spoločné rozpracovanie objektov spomedzi zahraničných študentov a stážistov, ktorí študujú v našich štátoch pri príchode do ZSSR alebo ČSSR.

8. X. správa ZNB ČSSR bude informovať V. správu KGB ZSSR o agentoch z radov zahraničných študentov a stážistov, ktorí po ukončení štúdia a odchode domov nebudú využívaní československou rozviedkou. V prípade rozhodnutia o vhodnosti využitia ich operatívnych možností v záujmoch KGB ZSSR, títo agenti budú odovzdaní na stykovú činnosť sovietskej rozviedke.

Záver

1. Kontakty, vyplývajúce z plnenia úloh, uvedených v tomto pláne, budú uskutočňované v súlade s Dohodou o spolupráci medzi KGB ZSSR a FMV ČSSR z 10. februára 1972 a plánmi pracovných stretnutí oboch ministerstiev, potvrdených predstaviteľom Výboru štátnej bezpečnosti ZSSR [KGB ZSSR] a ministrom vnútra ČSSR.

2. Výmena informácií bude uskutočňovaná prostredníctvom odborov medzinárodných vzťahov oboch zmluvných strán a cez zastupiteľstvo KGB ZSSR pri FMV ČSSR v Prahe.

3. Jednotlivé tézy tohto plánu môžu byť po návrhu jednej zo strán a po predchádzajúcom dohovore zodpovedných náčelníkov správ a so súhlasom predsedu Výboru štátnej bezpečnosti ZSSR [KGB ZSSR] a ministra vnútra ČSSR doplnené, zmenené alebo vyňaté.

4. Opatrenia uvedené v tomto pláne, na uskutočnenie ktorých je nevyhnutné využitie možností iných operatívnych pododdielov KGB ZSSR a FMV ČSSR, alebo ktoré sa týkajú objektov, ktoré sú súčasne objektmi iných operatívnych pododdielov, budú uskutočňované V. správou KGB ZSSR a X. správou ZNB ČSSR spoločne so zodpovednými pododdielmi KGB ZSSR a FMV ČSSR.

5. Neoddeliteľnou súčasťou tohto plánu je Zoznam spoločných agentúrno-operatívnych

opatrení na objekty vzájomného záujmu, ktorý po dohode náčelníkov správ a v súlade s potrebami oboch strán môže byť doplnený.

6. Plán vstupuje do platnosti 1. januára 1987 s účinnosťou do 31. decembra 1991 a musí byť potvrdený predsedom Výboru štátnej bezpečnosti ZSSR a ministrom vnútra ČSSR.

Plán bol vypracovaný v Prahe ___ októbra 1986 v dvoch vyhotoveniach, v ruskom a českom jazyku, pričom obidva texty majú ten istý význam.

[...]19)

2.

1986, október, Praha. - Zoznam spoločných agentúrno-operatívnych opatrení k záujmovým objektom X. správy Zboru národnej bezpečnosti ČSSR a V. správy Výboru štátnej bezpečnosti ZSSR.

1/ Pri rozpracovaní rozhlasovej stanice Sloboda /RS/ využiť možnosti agentov „KARLA“²⁰⁾, „GRAND“²¹⁾ /ZNB ČSSR/, „FEJA“, „BARIŠEV“ /KGB ZSSR/.

2/ Pokračovať v realizácii opatrení zameraných k zapojeniu agenta „GRANDA“ /ZNB ČSSR/ do rozpracovania spolupracovníka „ruskej sekcie“ RS v Mníchove Davida Allis, nar. 1933, manžela objektu prípadu „LEVICA“ – Alexandry Allis, nar. 1934, české národnosti.²²⁾

Pre tento účel využiť priateľské vzťahy „GRANDA“ s „LEVICOU“.

V prvom štvrtroku 1987 vyslať „GRANDA“ do NSR za účelom stretnutia sa s uvedenými objektmi.

Vzhľadom k tomu, že ALLISOVCI udržiujú styky s nepriateľsky zameranou čs. emigráciou, zamerať agenta na odhalenie možných



kanálov, cez ktoré objekty získavajú od zdrojov medzi emigrantmi informácie pre RS o socialistických štátoch.

3/ Pripraviť a uskutočniť opatrenia zamerané na použitie agenta „KARLA“ /ZNB ČSSR/ pri rozpracovaní pracovníka ukrajinskej sekcie RS PANČUKA Grigorija.

Za týmto účelom vyslať v r. 1987 „KARLA“ do NSR, aby sa stretol s PANČUKOM. Pripraviť mu zodpovedajúcu líniu správania.

Agent bude mať tiež odporúčanie ukrajinských nacionalistov, ktorí sú rozpracovanými objektmi X. správy ZNB ČSSR a bude informovať Pančuka o svojich stykoch na Ukrajine.

V tomto prípade rátať s tým, že prostredníctvom „KARLA“ bude Pančukovi podstavený agent KGB ZSSR.

4/ Pri rozpracovaní RSE využiť možnosti agentov „ARAMIS“²³⁾ /ZNB ČSSR/, „GOJA“ /KGB ZSSR/.

Štátnej bezpečnosti. In: *Pamäť národa*, október 2004, s. 4-27.

19) Plán vlastnoručne podpísali také náčelníci X. správy SNB plk. Zdeněk Wiederlechner a V. správy KGB SSSR genpor. I. P. Abramov. Plk. Z. Wiederlechner (nar. 1930) bol náčelníkom X. správy SNB od 1. 6. 1982 do 31. 7. 1988; gen. Ivan Pavlovič Abramov bol náčelníkom V. správy KGB SSSR od ledna 1983 do kvétna 1989.

20) Agentúrny zväzok „KAREL“ s reg. č. 27198, vedený k osobe Dimitrij Gaydečka (nar. 1946), bol 27. 8. 1986 registrovaný 2. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 1. oddelení 12. odboru II. S-ZNB.

21) Agentúrny zväzok s reg. č. 19488 „KAREL“ - od 7. 10. 1980 „GRAND“ - vedený k osobe Karel Vacek (nar. 1938), bol 11. 6. 1980 zaregistrovaný 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 30. 5. 1989 archivovaný 3. oddelením 12. odboru II. S-ZNB.

22) Alexandra Allisová (nar. 1934) bola 4. odborom X. S-ZNB a 2. oddelením 12. odboru II. S-ZNB v rokoch 1983-1989 preverovaná v rámci akcie „LVICE“ (reg. č. 25143).

23) Agentúrny zväzok „ARAMIS“ - pôvodne „ALBERT“ - s reg. č. 14561 vedený k osobe Josef Klokočník (nar. 1932), bol 10. 10. 1979

5/ Pokračovať v opatreniach vzťahujúcich sa k podstave agenta „ARAMISA“ /ZNB ČSSR/ do RSE, s ktorým už naviazal kontakt emisár RSE, objekt akcie „JEHLA“ – SCHNEIDER Thomas, nar. 1957.²⁴⁾ „JEHLA“ dal pokyn „ARAMISOVI“ zbierať informácie ktoré zaujímajú RSE. Vzhľadom k tomu, pri plánovaní a uskutočňovaní opatrení počítat s možnosťou prípravy X. správou ZNB ČSSR a V. správou KGB ZSSR dezinformácie, ktorú v prípade potreby doručí RSE agent „ARAMIS“. Pri najbližšom príjazde „JEHLY“ do ČSSR alebo ZSSR budú uskutočnené také operatívne opatrenia, ktoré zabránia dekonšpirácii „ARAMISA“. Naplánovať v tejto akcii vytvorenie podmienok k vyvedeniu „JEHLY“ v prípade nutnosti na územie ČSSR alebo ZSSR a pripraviť jeho pristihnutie pri číne.

6/ Pripravovať a uskutočňovať spoločné kontrapropagandistické opatrenia na odhalenie podvratnej činnosti RS/RSE a ich prepojenia s CIA. Za týmto účelom využiť informácie a dokumentačný materiál od bývalého pracovníka RS TUMANOVA, ktorý sa vrátil do ZSSR ako i tie materiály, ktorými disponuje ZNB ČSSR alebo budú novozískané.

7/ Pri rozpracovaní AMNESTY INTERNATIONAL /AI/ využiť možnosti agentov „RAD-

KO“²⁵⁾, „MARKA“²⁶⁾ /ZNB ČSSR/, „CHOLGER“ /KGB ZSSR/.

8/ Rozpracovanie milánskej pobočky AMNESTY INTERNATIONAL uskutočniť prostredníctvom agenta „RADKA“, ktorý bol podstavený pracovníčke tejto pobočky objektovi „SVATAVA“ – VYHNÁLKOVÁ Svatava, nar. 1930, českej národnosti, ktorá emigrovala v r. 1948.²⁷⁾ „Svatava“ odovzdáva informácie získavané od agenta ústrediu AMNESTY INTERNATIONAL v Londýne. Využiť túto skutočnosť na doručenie, prostredníctvom „RADKA“ a „SVATAVY“, do centra AI v Londýne materiálov, ktoré budú hovoriť o neperspektívnosti podvratnej činnosti AI proti krajinám socializmu. Posúdiť možnosť prípravy a uskutočnenia opatrení na podstavu AI cez agenta „RADKA“ agenta KGB ZSSR.

9/ Pri rozpracovaní PENKLUBU využiť možnosti agentov „ANNA“²⁸⁾ (ZNB ČSSR) a „MICHAJLOV“ /KGB ZSSR/.

10/ V akcii „STRELA II“, v ktorej ide o podstavy agentov KGB ZSSR a ZNB ČSSR zahraničnému centru NTS využiť novo zistené možnosti pre agentov „MARTINA“²⁹⁾, „MILANA“³⁰⁾, „IVANOVA“³¹⁾, „BENA“³²⁾, „RADU“³³⁾, „STAŇKA“³⁴⁾, „BORISE“³⁵⁾, „SAŠU“³⁶⁾, „ARIS-

prevzatý 2. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 6. 12. 1989 zničený na 1. oddelení 12. odboru II. S-ZNB.

24) Thomas Schneider (nar. 1957) bol 2. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 2. oddelením 12. odboru II. S-ZNB v rokoch 1986-1989 preverovaný v rámci akcie „JEHLA“ (reg. č. 32455).

25) Agentúrny zväzok „RADEK“ s reg. č. 28189, vedený k osobe Jiří Marek (nar. 1946), bol 31. 8. 1984 registrovaný 2. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 1. oddelení 12. odboru II. S-ZNB.

26) Agentúrny zväzok „MARCO“ s reg. č. 9967, vedený k osobe Petr Kautský (nar. 1948), bol 25. 6. 1976 registrovaný 4. oddelením 2. odboru X. S-ZNB, v rámci reorganizácie prevedený z 2. oddelenia 4. odboru X. S-ZNB na 2. oddelenie 12. odboru II. správy ZNB a 8. 12. 1989 zničený.

27) Svatoslava Vyhnalová (nar. 1930) bola 2. oddelením 4. odboru X. S-ZNB v rokoch 1985-1988 preverovaná v rámci akcie „SVATAVA“ (reg. č. 31236).

28) Agentúrny zväzok „ANNA“ s reg. č. 13408, vedený k osobe Marta Kadlečiková (nar. 1935), bol 22. 9. 1978 registrovaný 1. oddelením 2. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 3. oddelení 11. odboru II. S-ZNB.

29) Agentúrny zväzok „MARTIN“ s reg. č. 20623, vedený k osobe Vjačeslav Šťoviček (nar. 1956), bol 29. 5. 1981 registrovaný 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 2. oddelení 12. odboru II. S-ZNB.

30) S najväčšou pravdepodobnosťou je myslený agentúrny zväzok „MILAN“ s reg. č. 20172, vedený k osobe Milan Derenin (nar. 1956), ktorý bol 15. 3. 1978 registrovaný 3. oddelením II. odboru S-ŠtB Plzeň. 31. 3. 1989 odovzdaný na 2. oddelenie toho istého odboru a po 11. 5. 1989 preregistrovaný na 2. oddelenie II. odboru S-ŠtB Ústí nad Labem (reg. č. 26931).

31) Agentúrny zväzok „IVANOV“ s reg. č. 21781, vedený k osobe Otakar Ivanovič Pěchov (nar. 1940), bol 18. 8. 1980 registrovaný 3. oddelením II. odboru S-ŠtB Plzeň, 31. 3. 1989 prevedený na 2. oddelenie II. odboru; jeho zničenie v registračnom protokole nevyznačené.

32) Agentúrny zväzok „BEN“ s reg. č. 19163, vedený k osobe Andrej Arnavot (nar. 1953), bol 14. 5. 1980 registrovaný 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 2. oddelení 12. odboru II. S-ZNB.

33) Agentúrny zväzok „RADA“ s reg. č. 23477, vedený k osobe Alexandr Straževský (nar. 1941), bol 19. 6. 1980 registrovaný 4. oddelením II. odboru S-ŠtB Brno a zničený v decembri 1989.

34) Agentúrny zväzok „STANĚK“ s reg. č. 18050, vedený k osobe Boris Ivanovič Ulybin (nar. 1947), bol 29. 9. 1980 zaregistrovaný 3. oddelením II. odboru S-ŠtB Hradec Králové a zničený 6. 12. 1989.

35) Agentúrny zväzok „BORIS“ s reg. č. 22007, vedený k osobe Boris Grigorjevič Monoszon (nar. 1955), bol 12. 6. 1985 registrovaný 1. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 3. oddelením toho istého odboru 23. 3. 1988 archivovaný. Okrem operatívneho využitia služobnej cesty tajného spolupracovníka „BORIS“ na Západ k ďalšiemu kontaktu vedenia NTS malo byť v roku 1987 realizované „prepojenie TS na spolupracovníkov Zvláštneho odboru KGB ZSSR pri Strednej skupine vojsk podľa schváleného súčinnostného plánu.“ AMV ČR, f. X. S-SNB, inv. j. 330. Rozpracování hlavních úkolů ročního plánu X. S SNB v problematikách 4. odboru na rok 1987, 28. 1. 1987.

36) Spis KTS (od 3. 2. 1986) a agentúrny zväzok „SAŠA“ s reg. č. 25606, vedený k osobe Viktor Androščuk (nar. 1959), bol 12. 12. 1986 registrovaný 3. oddelením II. odboru S-ŠtB Plzeň, 31. 3. 1989 prevedený na 2. oddelenie toho istého odboru; jeho zničenie nie je

TOTEĽA³⁷⁾ /ZNB ČSSR/, „VOLKOV“, „JENISEJSKIJ“, „NOVYJ“, „ALEXANDROV“ /KGB ZSSR/. Pre každého z agentov vypracovať konkrétnu líniu chovania, ktorej realizácia napomôže rozšíriť ich možnosti pri rozpracovaní NTS.

11/ Pokračovať v uskutočňovaní spoločných opatrení pri podstave agentov „ALEXANDROVA“ a „JAKOVLEVA“ /KGB ZSSR/ spolupracovníkom rakúskeho centra NTS PFANDLYMU a RÖGLOVI cez agenta „ARIS-TOTEĽA“ /ZNB ČSSR/.

Predovšetkým sa zamerať na vytváranie podmienok, ktoré by nabádali NTS ku spojeniu s „ALEXANDROVOM“ a „JAKOVLEVOM“ prostredníctvom pracovníkov rakúskeho zastupiteľského úradu v Moskve.

V tejto akcii napláňovať variant s pristihnutím emisára alebo spojky NTS na území jednej z našich krajín.

Prijať opatrenia na vytvorenie podmienok pre spoločné vysadenie agentov KGB ZSSR z teritória ČSSR do zahraničných nacionalistických centier s využitím tzv. fiktívnych manželstiev.

12/ V roku 1987 začať spoločnú prípravu agenta „MARTINA“ (ZNB ČSSR) na vysadenie k dlhodobému pobytu v zahraničí s cieľom preniknúť do centra NTS.

„MARTIN“ je aktívne využívaný pri rozpracovaní NTS, jeho informácie sú operatívne zaujímavé.³⁸⁾ Niekoľkokrát absolvoval kurz NTS

v zahraničí, bol zaradený medzi externých spolupracovníkov NTS. Bolo mu ponúknuté, že môže pracovať v NTS ako riadny zamestnanec.³⁹⁾

13/ Pokračovať v práci na opatreniach smerujúcich k podstave agenta „VOLKOV“ /KGB ZSSR/ do centra NTS cez agenta „RADA“ /ZNB ČSSR/.⁴⁰⁾

„RADA“ informoval NTS o „VOLKOVOM“ a poslal centru jeho článok.⁴¹⁾

Vzhľadom k predpokladanému vyslaniu emisára NTS k „RADOVI“ alebo „VOLKOVOM“ a prejavu záujmu o posledne menovaného, bude v roku 1987 vyslaný „VOLKOV“ do ČSSR s cieľom upevnenia priateľstva s „RADOU“ a obom bude určená zodpovedajúca línia chovania.

Pri vypracovaní opatrení k prípadu je potrebné brať do úvahy možnosť vzájomnej dešifrácie agentov a mať tiež pripravený variant pristihnutia emisára NTS pri jeho vyslaní k „RADOVI“ alebo „VOLKOVOM“ v prípade, že to bude nevyhnutné.⁴²⁾

14/ Určiť pre agenta „BENA“ /ZNB ČSSR/, ktorý si dopisuje s pracovníkom NTS ARTĚMOVOM a dostáva materiály NTS zo zahraničia, líniu chovania, ktorá by nabádala NTS k tomu, aby s ním bol nadviazaný osobný kontakt.

Hľadať možnosť vyslania „BENA“ do zahraničia, aby sa stretol s ARTEMOVOM.

v registračnom protokole vyznačené.

37) Agentúrny zväzok „ARISTOTELES“ s reg. č. 13900, vedený k osobe Valentin Fjodorovič Dikarev (nar. 1946), bol 14. 8. 1980 zaregistrovaný 2. oddelením II. odboru S-ŠTB Košice, 29. 8. 1988 postúpený na 12. odbor II. S-ZNB, 8. 9. 1988 preregistrovaný 3. oddelením na reg. č. 36020 a 8. 12. 1989 zničený na 2. oddelení 12. odboru II. S-ZNB.

38) Tajný spolupracovník 4. odboru X. správy ZNB „MARTIN“ mal dôveru V. správy KGB, pretože už bol riadený ich príslušníkmi v rámci akcie „OFFENBACH“: „Na základe součinnostního plánu s V. S-KGB byl do SSSR vyslán TS MARTIN, který byl po dobu pobytu předán do řízení sovětským přátelům, s cílem navázat kontakty do zájmového prostředí z řad kulturních pracovníků v Moskvě. V akci jsou vytvořeny předpoklady pro rozehrání agenturně-operativní hry s protivníkem.“ AMV ČR, f. X. S-SNB, Informace o bezpečnostní situaci a aktuálních otázkách práce 4. odboru za III. čtvrtletí roku 1984, 19. 9. 1984.

39) Agenturno-operativní kombinácia mala pokračovať prípravou dvoch ďalších článkov „dezinformačného“ charakteru pre časopis Posev, prijatím emisára NTS v júni a decembri 1987 (bez „našich opatrení“), realizáciou súkromnej cesty do ZSSR v máji 1987 „s cieľom prípravy propojení TS na agenturu sovětských přátel“ a vysadenia tajného spolupracovníka „do zájmového prostředí“. *Tamtiež*, inv. j. 330. Rozpracování hlavních úkolů ročního plánu X. S SNB v problematikách 4. odboru na rok 1987, 28. 1. 1987.

40) Podstava tajného spolupracovníka V. správy KGB „VOLKOV“ bola v rámci akcie „FRANKFURT“ plánovaná už v júli 1984, a to na základe informácií získaných agentom „MILAN“ od emisára NTS G. Kuniuse: „Poznátky k emisarovi byly předány sovětským přátelům a jsou připravena společná agenturně-operativní opatření k jeho dalšímu příjezdu. Zejména se jedná o vytvoření možnosti pro napojení sovětské agentury (TS VOLKOV) na centrálu NTS.“ AMV ČR, f. X. S-SNB, Informace o bezpečnostní situaci a aktuálních otázkách práce 4. odboru za III. čtvrtletí roku 1984, 19. 9. 1984.

41) Bližšie údaje boli v hodnotení z polovice roku 1986: „V akci RADA bylo realizováno setkání našeho TS se sov. agenturou, v rámci kterého došlo k upevnění legend obou TS před NTS. TS VOLKOV předal našemu TS RADOVI materiály pro POSEV (dezinformačního charakteru), které TS odešlo do konce června 1986 centrále NTS.“ *Tamtiež*. Informace o bezpečnostní situaci a aktuálních problémech práce na 4. odboru X. správy SNB ve II. čtvrtletí roku 1986, 20. 6. 1986.

42) Plán hlavních úloh na nadcházející rok vzájomné odhalenie tajných spolupracovníkov nepredpokladal: „TS zašle pozvání TS přátel VOLKOV k návštěvě ČSSR, jejíž uskutečněním bude nadále upevňována legenda mezi oběma TS (TS seznámení bez rozšířovky).“ AMV

15/ Vyslať do zahraničia agenta „SOKOLA“⁴³⁾ /ZNB ČSSR/, ktorý má stále styky s nepriateľsky zameranými zástupcami pravoslávnej cirkvi vo Francúzsku a v NSR a má možnosti na odhalenie ich predpokladaných kanálov spojenia na území ČSSR, PLR a ZSSR.⁴⁴⁾

Prostredníctvom agenta „SOKOLA“ organizovať previerku signálu o spojení poľských kňazov MATRENCZYKA a SZAJKOWSKÉHO s NRZ a Medzinárodnou literárnou asociáciou a tiež o jej využití na prepravu nepriateľských materiálov do ZSSR.

16/ Dokončiť opatrenia spojené s podstavou centra NTS vo Francúzsku agenta „NOVÉHO“ /KGB ZSSR/ cez agenta „MILANA“ /ZNB ČSSR/. V roku 1987 vyslať „MILANA“ do Francúzska, aby sa stretol so zamestnancami NTS a odovzdal im cielene zameranú informáciu o „NOVOM“.⁴⁵⁾

17/ Dokončiť prípravu a uskutočniť kontrapropagandistické opatrenia smerujúce k odhaleniu nepriateľskej činnosti NTS. V tejto súvislosti využiť v hromadných oznamovacích prostriedkoch materiály, získané od agenta „ATAMAN“⁴⁶⁾ /ZNB ČSSR/, ktorý predtým pracoval v centre NTS.

18/ Pokračovať v uskutočňovaní spoločných opatrení zameraných na odhalenie emisárov a spojok OUN v akcii „TRASA“. Pri týchto opatreniach využiť agentov „TARAS“⁴⁷⁾, „HELENA“⁴⁸⁾, „JUDITA“⁴⁹⁾, „INTER“⁵⁰⁾, „KAREL“⁵¹⁾ /ZNB ČSSR/, „VASILJEV“, „RIČKO“, „JAVORNICKIJ“, „MAXIM“, „NALIVAJKO“, „VĚRA“, „BESKYD“ /KGB ZSSR/.

Vzájomne spolupracovať pri rozpracovaní odhalených emisárov OUN KRAWTCHENKA⁵²⁾, HIMKO⁵³⁾, VERIHY⁵⁴⁾, KYSELICKA⁵⁵⁾, CHOMIAKA⁵⁶⁾, SENKUSE⁵⁷⁾, PALME⁵⁸⁾ a iných.

- ČR, f. X. S-SNB, inv. j. 330. Rozpracování hlavních úkolů ročního plánu X. S SNB v problematikách 4. odboru na rok 1987, 28. 1. 1987.
- 43) Agentúrný zväzok „SOKOL“ s reg. č. 22482, vedený k osobe Josef Hauzar (nar. 1959), bol 5. 4. 1982 registrovaný 3. oddelením II. odboru S-ŠtB Plzeň, 31. 3. 1989 prevedený na 2. oddelenie toho istého odboru; jeho zničenie nie je v registračnom protokole vyznačené.
- 44) Už v septembri 1984 sa 4. odbor X. S-ZNB pochválil výsledkami akcie „EIFEL“: „V akcii je zapojen TS SOKOL, ktorý na základe nášho úkolovania pronikol do kanálu spojení medzi opozícií PLR a cirkevnými pravoslávnyimi kruhy vo Francii. Na základe nášho úkolovania, SOKOL navštívil PLR i Francii, kde jednal s osobami, ktoré sa interesujú o prevoz závadové literatury do PLR. V akcii jsou pripravena opatření na jejichž základě budou totožněny a rozpracovávány spojky přijíždějící z Francie.“ AMV ČR, f. X. S-SNB, Informace o bezpečnostní situaci a aktuálních otázkách práce 4. odboru za III. čtvrtletí roku 1984, 19. 9. 1984.
- 45) Podľa plánu práce malo byť v rámci akcie „FRANKFURT“ pokračované v prerušenej agenturno-operatívnej kombinácii, TS „MILAN“ po stretnutí s predstaviteľmi vedenia NTS vyškolený a novo inštruovaný, pripravená jeho ďalšia služobná či turistická cesta do NSR a Francúzska; ďalšia z úloh (do 30. 10. 1987) znela: „realizovať pozvání pro TS přátel NOVYJ k léčebnému pobytu v ČSSR a na tuto dobu navrhnout NTS setkání s ním.“ AMV ČR, f. X. S-SNB, inv. j. 330. Rozpracování hlavních úkolů ročního plánu X. S SNB v problematikách 4. odboru na rok 1987, 28. 1. 1987.
- 46) Agentúrný zväzok „ATAMAN“ s reg. č. 11486, vedený k osobe Anatol Dobrý – Bočkov (nar. 1923), bol 4. 10. 1976 registrovaný 2. oddelením 4. odboru X. S-FMV a 3. oddelením toho istého odboru 31. 5. 1988 archivovaný. Od 21. 8. 1981 zvláštna blokácia. Pôvodný plán predpokladal jeho využitie už v priebehu roku 1985: „V akcii ATAMAN je v rámci súčasnostného plánu splněn požadavek přátel na přípravu naš[eho] TS v sovětské televizi v rámci obecné prevence.“ *Tamtiež*. Vyhodnocení hlavních úkolů 4. odboru vyplývajících z plánu práce X. správy SNB za rok 1985, 13. 1. 1986.
- 47) Agentúrný zväzok „TARAS“ s reg. č. 13969, vedený k osobe Pavol Durkot (nar. 1931), bol 2. 11. 1981 zaregistrovaný 2. oddelením II. odboru S-ŠtB Košice; zničenie nie je v registračnom protokole vyznačené.
- 48) Agentúrný zväzok „HELENA“ s reg. č. 18856, vedený k osobe Olena Štédrovská (nar. 1943), bol 26. 7. 1982 registrovaný 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 2. oddelení 12. odboru II. S-ZNB.
- 49) Agentúrný zväzok „JUDITA“ s reg. č. 20080, vedený k osobe Olga Albrechtová (nar. 1943), bol 31. 7. 1981 registrovaný 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 2. oddelení 12. odboru II. S-ZNB.
- 50) Agentúrný zväzok „INTER“ s reg. č. 14788, vedený k osobe Dušan Kostovčik (nar. 1946), bol 6. 12. 1985 registrovaný O-ŠtB Michalovce; jeho zničenie nie je v registračnom protokole vyznačené.
- 51) S najväčšou pravdepodobnosťou je myslený agentúrný zväzok „KAREL“ s reg. č. 25148, vedený k osobe Vladimír Horpeniak (nar. 1948), ktorý bol 11. 12. 1984 registrovaný 3. oddelením II. odboru S-ŠtB Plzeň a 31. 3. 1989 odovzdaný 2. oddeleniu toho istého odboru; jeho zničenie nie je v registračnom protokole vyznačené.
- 52) Bohdan Krawchenko (nar. 1946) bol 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 2. oddelením 12. odboru II. S-ZNB v rokoch 1986-1989 preverovaný v rámci akcie „DANKO“ (reg. č. 31739).
- 53) John Paul Himka (nar. 1949) bol 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 2. oddelením 12. odboru II. S-ZNB v rokoch 1983-1989 preverovaný v rámci akcie „HYNEK“ (reg. č. 26089).
- 54) Vasil Veriha (nar. 1922) bol 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 2. oddelením 12. odboru II. S-ZNB v rokoch 1983-1989 preverovaný v rámci akcie „SILVER“ (reg. č. 26808).
- 55) Štefan Kyselick (nar. 1941) bol 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 2. oddelením 12. odboru II. S-ZNB v rokoch 1982-1989 preverovaný v rámci akcie „BERT“ (reg. č. 22713).
- 56) Bohdan Chomiak (nar. 1953) bol 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 2. oddelením 12. odboru II. S-ZNB v rokoch 1980-1989 preverovaný v rámci akcie „CHAMELEON“ (reg. č. 20013).
- 57) Roman Senkus (nar. 1952) bol 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 2. oddelením 12. odboru II. S-ZNB v rokoch 1982-1989 preverovaný v rámci akcie „SENEKA“ (reg. č. 22716).
- 58) Imma Palme (nar. 1951) bola 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 2. oddelením 12. odboru II. S-ZNB v rokoch 1986-1989 preverovaná

Prijat' koordinované opatrenia na vytvorenie podmienok pristihnutia emisára OUN pri čine počas najbližšej návštevy ČSSR alebo ZSSR.

19/ Dokončiť opatrenia zamerané na preverenie agenta „FILIPA“⁵⁹⁾ /ZNB ČSSR/. V prípade získania poznatkov o konšpiratívnom spojení „FILIPA“ so zahraničným centrom OUN začať s jeho aktívnym rozpracovaním.

Pokračovať vo využívaní „FILIPA“ k podstateniu centru OUN agenta „VASILJEVA“ /KGB ZSSR/. S týmto cieľom vyslať v prvej polovici roku 1987 „VASILJEVA“ do ČSSR. Vytvoriť podmienky, aby v tomto období prišiel za „VASILJEVOM“ emisár OUN.

20/ Pri rozpracovaní objektu akcie „NEPRIATEĽ“⁶⁰⁾ /ZNB ČSSR/, ktorý odovzdal tzv. „memoáre“ centru OUN v Mníchove, využiť agentov „KITÝ“⁶¹⁾, „LAŠTOVKA“⁶²⁾, „VÁCLAV“⁶³⁾, „KAREL“ /ZNB ČSSR/, „MAXIM“, „NALIVAJKO“ /KGB ZSSR/.

Cez agenta „NALIVAJKO“ organizovať výjazd „NEPRIATEĽA“ do ZSSR, kde budú k nemu prevedené agentúrno-operatívne opatrenia.

Do rozpracovania „NEPRIATEĽA“ zapojiť agenta „TULSKÉHO“ /KGB ZSSR/ bytom v Karlových Varoch, ktorého objekt považuje za svojho spovedníka.

„TULSKÉHO“ zamerať na rozpracovanie

„NEPRIATEĽA“, odhalenie jeho spojení so zahraničnými podvratnými centrami, na systematické preventívne pôsobenie na objekt.

21/ Pripraviť a uskutočniť opatrenia na obnovenie spojenia medzi agentom „TARASOM“ /ZNB ČSSR/ a zahraničným centrom OUN s tým, aby sa k OUN dostala informácia o sympatizujúcej s nimi osobe na Ukrajine – agent „RIČKO“ /KGB ZSSR/⁶⁴⁾ a o tom, že „TARAS“ s „RIČKOM“ majú spoľahlivý kanál spojenia cez agentov „IGORA“⁶⁵⁾ (ZNB ČSSR) a „ANTEJ“ (KGB ZSSR).

22/ Pokračovať v opatreniach zameraných na upevnenie kontaktu medzi agentom „JUDITA“⁶⁶⁾ (ZNB ČSSR) so stykmi v USA, ktoré sa podieľajú na činnosti OUN proti ZSSR a na podstatenie im agenta KGB ZSSR cez „JUDITU“.

23/ Aktivizovať rozpracovanie ukrajinského nacionalistu, objektu akcie „DANKO“ /ZNB ČSSR/ – Nevrlý Mikuláš, nar. 1916⁶⁷⁾, so zámerom odhalenia a operatívne výhodného využitia jeho existujúceho kanálu spojenia s OUN cez pracovníka talianskeho zastupiteľského úradu v Prahe SANTE Cavina.

Za týmto účelom využiť agenta „LITERU“⁶⁸⁾ /ZNB ČSSR/ a vyslať do ČSSR agenta „VERU“ /KGB ZSSR/ a dať im príslušnú líniu chovania.

v rámci akcie „PALMA“ (reg. č. 31075).

- 59) Agentúrny zväzok „FILIP“ s reg. č. 20687, vedený k osobe Pavel Muraško (nar. 1939), bol 16. 12. 1980 registrovaný 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 15. 5. 1986 archivovaný. Už v roku 1985 sa 4. odbor X. správy ZNB v súčinnosti s príslušným odborom V. správy KGB podieľal na preverke akcie „FILIP“, ktorá vychádzala z informácií o neserióznosti tajného spolupracovníka pri kontaktoch s cudzincami. „Ve spolupráci se sovětskými přáteli byla prováděna kontrola jeho pobytu na území SSSR, při které bylo zjištěno, že FILIP vystupoval nepřátelsky. V současné době není možno realizovat kontakt ze strany orgánů MV ČSSR, bude však navržena kombinace za účelem prověrky TS tohoto kontaktovat sovětskými soudruhy.“ AMV ČR, f. X. S-SNB, Vyhodnocení hlavních úkolů 4. odboru vyplývajících z plánu práce X. správy SNB za rok 1985, 13. 1. 1986.
- 60) V akcii „NEPŘÍTEL“ bol O-ŠtB Cheb v rokoch 1972-1985 rozpracovaný Sergej Najdko (nar. 1904); 3. oddelenie 4. odboru X. správy FMV zároveň od 5. 10. 1972 do 4. 4. 1986 viedlo k akcii kontrolný zväzok (reg. č. 4238).
- 61) Agentúrny zväzok „KITÝ/KITTA“ sa zatiaľ nepodarilo identifikovať.
- 62) Agentúrny zväzok „LAŠTOVKA“ s reg. č. 25033, vedený k osobe Jan Křivka (nar. 1926), bol 23. 5. 1983 registrovaný 3. oddelením II. odboru S-ŠtB Plzeň; zničenie v registračnom protokole nie je vyznačené.
- 63) Agentúrny zväzok „VÁCLAV“ sa zatiaľ nepodarilo identifikovať.
- 64) Tajní spolupracovníci „TARAS“ a „RIČKO“ boli seznámení v lete 1984 v rámci akcie „ZEBRA“: „Na základě součinnostního plánu s V. S-KGB, byla provedena kombinace s cílem seznámení našeho TS TARAS s TS přátel RIČKO. Seznámení bez vzájemné rozšířovky bylo úspěšně uskutečněno za přímého řízení VSRS 3. oddělení a příslušného pracovníka V. S-KGB v průběhu Ukrajinských slavností na Svidníku.“ AMV ČR, f. X-SNB, Informace o bezpečnostní situaci a aktuálních otázkách práce 4. odboru za III. čtvrtletí roku 1984, 19. 9. 1984.
- 65) Agentúrny zväzok „IGOR“ sa zatiaľ nepodarilo identifikovať.
- 66) Agentúrny zväzok „JUDITA“ s reg. č. 20080, vedený k osobe Olga Albrechtová (nar. 1943), bol 31. 7. 1981 registrovaný 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 2. oddelení 12. odboru II. S-ZNB.
- 67) Mikuláš Nevrlý (nar. 1916) bol II. odborom S-ŠtB Bratislava v rokoch 1986 -1989 rozpracovaný v signálnom zväzku „VEDEC“ s reg. č. 13083; akcia bola od januára 1988 dozorovaná 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB, resp. 2. oddelením 12. odboru II. S-ZNB v kontrolnom zväzku „DANKO“ (reg. č. 34943).
- 68) Agentúrny zväzok „LITERA“ s reg. č. 5154 k osobe Václav Židlický (nar. 1931) bol 1. 10. 1973 registrovaný zrejme 2. oddelením 2. odboru X. S-FMV, neskôr z 3. oddelenia toho istého odboru prevedený na 2. oddelenie 4. odboru X. S-FMV a ďalej po niekoľkých zmenách

24/ Pri rozpracovaní ukrajinských nacionalistov, objektov akcie „HARFA“ – DUTKO Olġa, nar. 1910⁶⁹⁾, a DOLINAJE Ivana, nar. 1911, ktorí údajne majú kanál spojenia so zahraničným centrom OUN, využiť možnosti agentov „BESKYD“, „JAVORNICKIJ“ /KGB ZSSR/, ktorí budú s týmto cieľom vyslaní v roku 1987 do ČSSR.⁷⁰⁾

25/ Zakončiť prípravu spoločného aktívneho kontrapropagandistického opatrenia zameraného na odhalenie v očiach svetovej verejnosti reakčnej podstaty ukrajinského buržoázneho nacionalizmu, spojenia OUN so spravodajskými službami fašistického Nemecka. Pre tento účel vydať vo veľkom náklade z vybraných archívnych a iných materiálov brožúry a cez naše možnosti rozšíriť ich za hranicami.⁷¹⁾ Na príprave brožúr sa bude podieľať agent „REPO“⁷²⁾ /ZNB ČSSR/.

26/ Prostredníctvom možností agentov „MIREK“⁷³⁾, „PROFESOR“⁷⁴⁾, „HRDLIČKA“⁷⁵⁾ /ZNB ČSSR/, „SVĚTOV“ /KGB ZSSR/ kontrolovať a usmerňovať prípravu Svetovej ekumenickej konferencie „Spravodlivosť, mier a integrita stvorenia“, ktorú Svetová rada cirkví pripravuje zvoliť v roku 1990. Za pomoci vplyvovej agentúry dosiahnuť to, aby do prípravy

konferencie bola zapojená Kresťanská mierová konferencia, ktorá je schopná orientovať ju pokrokovu a čeliť protikomunistickým a protisocialistickým prejavom.

27/ Spoločnými silami kontrolovať a usmerňovať prípravu VII. Valného zhromaždenia Svetovej rady cirkví, ktorá sa uskutoční v roku 1991. Upriamiť pozornosť predovšetkým na ďalšie upevnenie a doplnenie orgánov a výborov Svetovej rady cirkví kandidátmi z krajín socialistického spoločenstva a z nezúčastnených krajín.

28/ Pokračovať v spoločnom rozpracovaní generálneho sekretára SRC Emilio CASTRO. Prostredníctvom dostupných agentúrnych a iných prostriedkov „JESTŘÁB“⁷⁶⁾, „PROFESOR“, „MILAN“⁷⁷⁾ /ZNB ČSSR/, „OSTROVSKIJ“, „SVETOV“, „NESTEROVA“ /KGB ZSSR/ a ďalších zbierať naňho a jeho príbuzných charakterizujúce poznatky, odhaľovať jeho styky v politických, náboženských kruhoch, medzinárodných organizáciách a ovplyvňovať ho v žiaducom smere.

29/ Prostredníctvom operatívnych možností agentov „ŽANETA“⁷⁸⁾, „ONDREJ“⁷⁹⁾, „JOHN“, „MIREK“ /ZNB ČSSR/, „DROZ-

a reorganizáciách 8. 12. 1989 zničený na 2. oddelení 12. odboru II. S-ZNB.

69) Olga Michajlovna Dutková (nar. 1910) bola 3. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 2. oddelením 12. odboru II. S-ZNB v rokoch 1986-1989 rozpracovaná v rámci akcie „OLINA“ (reg. č. 32703).

70) Úzka súčinnosť s V. správou KGB v akcii „BESKYD“ mala v roku 1987 umožniť realizáciu previerkových a agentúrno-operatívnych opatrení k objektu akcie „OLINA“, ďalej „získať prehľad o osobách zapojených do činnosti souboru BYZANTION, o miestech jeho zkušok a koncertů, o dotaci souboru ze státních prostředků s tím, na co byla dotace použita“, tajné vniknutie do bydliska (ANALÝZA) a inštalácia dlhodobého odposluchu (DIAGRAM), v neposlednom rade tiež vytýpanie vhodnej osoby ako kandidáta tajnej spolupráce. AMV ČR, f. X. S-SNB, inv. j. 330. Rozpracovaní hlavných úkolů ročního plánu X. S SNB v problematikách 4. odboru na rok 1987, 28. 1. 1987. Nasadenie agenta V. správy KGB „BESKYD“ do akcie na území ČSSR pokračovalo ešte 17. 11. 1989. Srov. ŽÁČEK, Pavel: *V čele ŠtB. Pád režimu v záznamech důstojníka tajnej policie*. Bratislava 2006, s. 62-63.

71) Táto akcia sa pripravovala najeskôr od začiatku roku 1986: „Po linii OUN bylo v akci ARCHIV ve spolupráci se sovětskými přáteli překročeno k vytěžení archivních materiálů potvrzující činnost ukrajinských nacionalistů ve prospěch fašistického Německa. Šlo o 1. etapu akce, jejímž cílem je vydávání publikace v ČSSR o spojení OUN s fašisty v ČSSR. Během vytěžování archivů byly získány potřebné podklady pro literární zpracování.“ AMV ČR, f. X. S-SNB, Průběžná informace o výsledcích činnosti 4. odboru za I. čtvrtletí 1986, 21. 3. 1986. Kniha TS „REPO“ ako spoločné aktívne opatrenie „odhaľujúce zámery a formy práce vnútorného a vonkajšieho protivníka v otázkách OUN“ mala byť v ČSSR vydaná pod názvom „Nepříjemní hostia“ a v ZSSR „Vyhláste pátranie“.

72) Agentúrny zväzok „REPO“ s reg. č. 10687, vedený k osobe Tomáš Řezáč (nar. 1935), bol 10. 2. 1976 obnovený 1. oddelením 2. odboru X. S-FMV a 30. 9. 1988 archivovaný; 4. 11. 1988 zaregistrovalo 2. oddelenie 12. odboru II. S-ZNB spis dôvernika „TOM“ s reg. č. 36200, zničený 1. 12. 1989. Porov. BAŠTA, Jiří: Agent REPO – spisovateľ ve službách komunistické propagandy. In: *Securitas Imperii*, č. 8, 2001, s. 6-69.

73) Agentúrny zväzok „MIREK“ s reg. č. 15917, vedený k osobe Lubomír Mířejovský (nar. 1925), bol 23. 9. 1978 preregistrovaný 2. oddelením 5. odboru X. S-FMV a zničený 8. 12. 1989 na 2. oddelení 9. odboru II. S-ZNB.

74) Agentúrny zväzok „PROFESOR“ – pôvodne „DOCENT“ - s reg. č. 10767, vedený k osobe Josef Smolík (nar. 1922), bol 23. 2. 1976 preregistrovaný 1. oddelením 5. odboru X. S-FMV, v rámci reorganizácie prevedený z 2. oddelenia toho istého odboru na 2. oddelenie 9. odboru II. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený.

75) Agentúrny zväzok „HRDLIČKA“ s reg. č. 22437, vedený k osobe Pavel Vychopeň (nar. 1951), bol 7. 5. 1982 registrovaný 2. oddelením 5. odboru X. S-ZNB a zničený 8. 12. 1989 na 2. oddelení 9. odboru II. S-ZNB.

76) Agentúrny zväzok „JESTŘÁB“ – pôvodne „SLÁVEK“ - s reg. č. 2021, vedený k osobe Jaroslav Ondra (nar. 1925), bol 27. 1. 1971 preregistrovaný 2. oddelením 3. odboru II. správy FMV, v rámci reorganizácie prevedený z 2. oddelení 5. odboru X. S-ZNB na 2. oddelení 9. odboru II. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený.

77) Agentúrny zväzok „MILAN“ s reg. č. 4096, vedený k osobe Milan Opočenský (nar. 1931), bol 11. 7. 1985 registrovaný 2. oddelením 5. odboru X. S-ZNB a zničený 4. 12. 1989 na 2. oddelení 9. odboru II. S-ZNB.

78) Agentúrny zväzok „ŽANETA“ s reg. č. 4250, vedený k osobe Anežka Ebertová (nar. 1923), bol 11. 8. 1986 preregistrovaný 2. oddelením 5. odboru X. S-ZNB a zničený 4. 12. 1989 na 2. oddelení 9. odboru II. S-ZNB.

79) Agentúrny zväzok „ONDREJ“ s reg. č. 2371, vedený k osobe Dušan Ondrejovič (nar. 1930), bol 18. 9. 1981 obnovený zvláštnym

DOV“, „REMARK“, „MICHAJLOV“ /KGB ZSSR/ a ďalších prijať opatrenia na podporu osôb, ktoré majú pre nás výhodnú orientáciu a presadiť ich na posty predsedu a podpredsedu prezídia Konferencie európskych cirkví (KEC), upevneniu mierového zamerania tejto organizácie a zabezpečeniu realizácie prijatia pozitívnych uznesení na IX. Valnom zhromaždení.

30/ Na odkrytie úmyslov zahraničnej uniatskej cirkvi pri prenikaní do ČSSR a ZSSR využiť možnosti agentov „ONDREJ“, „SKROMNÝ“⁸⁰⁾ /ZNB ČSSR/, „VARUŽAN“, „KAPLUNOV“, „NEPTÚN“ /KGB ZSSR/.

Za týmto účelom vyslať do Kanady a USA na stáž po línii uniátov agentov „ONDREJE“, „SKROMNÉHO“ a do ČSSR agentov „POTOČINA“, „PRAVOSLAVNYJ“, „ZIMA“ /KGB ZSSR/, ktorí majú spojenie s osobami blízkymi uniatskej cirkvi.

31/ Uskutočniť spoločné kontrarozviedne opatrenia zamerané na:

- zabezpečenie dôstojných osláv na počesť 30-tého výročia založenia KMK /rok 1988/

- zabezpečenie prípravy a priebehu zasadania Výboru na pokračovanie práce KMK na jeseň v roku 1988 v Görlitz /NDR/

- kádrové a ideové zabezpečenie prípravy VII. Všekresťanského mierového zhromaždenia, ktoré sa uskutoční v roku 1992 v Prahe

- zabezpečiť prípravu tzv. budapeštianskeho mierového teologického seminára „Na ceste k teológii mieru“, ktorý sa uskutoční v januári roku 1987 v Prahe a tzv. budapeštianskej mierovej konferencii v októbri roku 1987 v Budapešti

- zabezpečenie X. pléna Berlínskej konferencie na území NDR v roku 1987.

32/ Organizovať spoločné rozpracovanie objektu akcie „FIALKA“ – Franke FLEISCHHAMMER, nar. 1957, Hamburg, zamestnankyňa KMK, podozrivá so spojenia

s tajnými službami NSR.

Pri rozpracovaní „FIALKY“ využiť agentov „LADA“⁸¹⁾, „MIREK“, „ROHÁČ“⁸²⁾ /ZNB ČSSR/, „PROCHOROV“ /KGB ZSSR/.

33/ Organizovať spoločné rozpracovanie objektu akcie „RYBA“ – zamestnanca vedeckeho oddelenia KMK Stephana FISCHERA (občana USA), podozrivého zo spolupráce so špeciálnymi službami USA. Pri jeho rozpracovaní využiť agentov „HRDLIČKU“, „MIRKA“, „LADU“ /ZNB ČSSR/, „PROCHOROVA“ /KGB ZSSR/.

34/ Agentu „MIŠA“ /KGB ZSSR/, študujúceho na Husovej bohosloveckej fakulte v Prahe, využiť pri preskúmaní situácie v seminári a pri odhalení negatívnych prejavov spomedzi študentov. Nasmerovať ho tiež na odhalenie prenikania ideí katolicizmu a letničného hnutia medzi študentov.

35/ K vysadeniu agentúry na zahraničné podvratné centrá využiť „Letné kurzy slovan-ských jazykov“ pri Karlovej univerzite, ktorých sa zúčastňujú poslucháči z USA, Anglicka, Francúzska, Kanady a ďalších kapitalistických štátov.

S týmto cieľom X. správa ZNB ČSSR nasmeruje úsilie na získanie agentúry z radov lektorov a poslucháčov týchto kurzov a V. správa KGB ZSSR vyšle na tieto kurzy 2-3 agentov.

36/ Pri rozpracovaní objektu akcie „SÁVA“ /Ivan HAVEL, chartista/⁸³⁾ bolo zistené jeho spojenie s NALIMOVEM Vasiliom Vasilijevičom /vedecký pracovník laboratória štatistických metód MGU/. Preskúmať možnosť operatívneho využitia NALIMOVA v akcii „SÁVA“.

37/ Rozpracovanie zahraničných sionistických organizácií /SŽK, SSO a iné/ a ich emisárov uskutočňovať cez agentov „JANA“⁸⁴⁾, „REDAKTORA“⁸⁵⁾, „ARTURA“⁸⁶⁾, „KADILA-

oddelením 2. odboru XII. S-ZNB a 7. 12. 1989 zničený pravdepodobne na 3. oddelení toho istého odboru.

80) Agentúrny zväzok „SKROMNÝ“ (rus.: „ČESTNYJ“) s reg. č. 24720, vedený k osobe Ján Sucháň (nar. 1951), bol 13. 3. 1981 registrovaný 5. oddelením II. odboru S-ŠtB Bratislava a 7. 12. 1989 zničený.

81) Agentúrny zväzok „LADA“ s reg. č. 2023, vedený k osobe Jiří Svoboda (nar. 1934), bol 27. 1. 1971 preregistrovaný 2. oddelením 3. odboru II. S-FMV, v priebehu reorganizácie prevedený z 2. oddelenia 5. odboru X. S-ZNB na 2. oddelenie 9. odboru II. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený.

82) Agentúrny zväzok „ROHÁČ“ s reg. č. 6034, vedený k osobe Emanuel Varga (nar. 1928), bol 7. 12. 1973 registrovaný 2. oddelením 3. odboru II. S-FMV, v priebehu reorganizácie prevedený z 2. oddelenia 5. odboru X. S-ZNB na 2. oddelenie 9. odboru II. S-ZNB a 16. 6. 1989 archivovaný.

83) Ivan Havel (nar. 1938) bol 1. oddelením 2. odboru X. S-ZNB a 3. oddelením 10. odboru II. S-ZNB v rokoch 1977-1989 preverovaný a rozpracovaný v akcii „SÁVA“ (reg. č. 12815).

84) Agentúrny zväzok „JAN“ – pôvodne „PAVEL“ - s reg. č. 10130, vedený k osobe Daniel Mayer (nar. 1957), bol 27. 7. 1979 registrovaný 1. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 2. oddelení 9. odboru II. S-ZNB.

85) Agentúrny zväzok „REDAKTOR“ s reg. č. 16310, vedený k osobe Desider Galský (nar. 1921), bol 14. 2. 1979 registrovaný 1. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 2. oddelení 9. odboru II. S-ZNB.

86) Agentúrny zväzok „ARTUR“ s reg. č. 27697, vedený k osobe Jiří Vrba (nar. 1924), bol 11. 6. 1986 preregistrovaný 3. oddelením II. odbo-

KA⁸⁷), „SLÁVKA“⁸⁸), „PROCHÁZKU“⁸⁹) /ZNB ČSSR/, „VOSTOKOV“, „LENSKIJ“, „ZAVJALOV“ /KGB ZSSR/.

38/ Uskutočňovať spoločné opatrenia na odhalenie nepriateľskej činnosti sionistických emisárov a židovských nacionalistov, navštevujúcich československé medzinárodné kúpele v Karlových Varoch a Piešťanoch.

S uvedeným cieľom bude V. správa KGB ZSSR vysielat' do týchto kúpeľov v letných mesiacoch preverených agentov. X. správa ZNB ČSSR určí okruh cudzincov židovského pôvodu, prichádzajúcich do kúpeľov pravidelne a na ktorých sú vedené operatívne zaujímavé poznatky. V prípade ich najbližšieho príjazdu do krajiny bude pri ich rozpracovaní využitá agentúra z radov zdravotníckeho personálu a agentov po línii boja s podvratnou činnosťou zahraničných sionistov „ARTUR“, „KADILAK“, „SLÁVEK“.

Kontrola vybraných objektov rozpracovania bude tiež vykonávaná za pomoci operatívno-technických prostriedkov.

Na koordinovanie opatrení s X. správou ZNB ČSSR a práce s agentúrou v ČSSR bude na toto obdobie vyslaný operatívny pracovník V. správy KGB ZSSR.⁹⁰

39/ Uskutočňovať spoločné kontrapropagandistické opatrenia na odhalenie reakčnej

podstaty medzinárodného sionizmu, ich nepriateľských úmyslov pri prenikaní do socialistických krajín.

Československá strana bude využívať skúsenosť činnosti Protisionistického výboru sovietskej spoločnosti a pripravovať podmienky na preklad a publikovanie materiálov s protisionistickou tematikou v ČSSR a v zahraničí.

40/ Spolupracovať v prevedení agentúrno-operatívnych opatrení na kontrarozvednu ochranu nasledujúcich významnejších medzinárodných akcií:

- medzinárodný hudobný festival „Pražská jar“ /uskutočňuje sa každoročne v máji v Prahe/. Pri opatreniach využívať možnosti agentov „HORÁK“⁹¹), „VILÉM“⁹²), „LEVIKÝ“⁹³), „EVAN“⁹⁴), „BURIAN“⁹⁵), „OTAKAR“⁹⁶) /ZNB ČSSR/.

- medzinárodný knižný veľtrh v Moskve /uskutočňuje sa raz za 2 roky/, agent „PAVEL“⁹⁷), dôverník „JITKA“⁹⁸) /ZNB ČSSR/, „VOLODIN“, „PETROV“, „VLADIMIROV“, „TONIN“ /KGB ZSSR/.

- medzinárodný knižný veľtrh vo Frankfurt nad Mohanom /uskutočňuje sa každoročne v októbri/, dôverníci „JITKA“, „JAN“⁹⁹) /ZNB ČSSR/, „ALEXEJ“, „ARKAĐJEV“, „ZAGORUKO“ /KGB ZSSR/.

- medzinárodný filozofický kongres v Dillí, India, rok 1987, agent „ORGANIZATOR“¹⁰⁰) /ZNB ČSSR/.

ru S-ŠtB Plzeň, 10. 10. 1989 prevedený na 1. oddelenie toho istého odboru; jeho zničenie nie je v registračnom protokole vyznačené.

87) Agentúrny zväzok „CADILAK“ s reg. č. 19359, vedený k osobe Štefan Fajdala (nar. 1919), bol 29. 3. 1977 registrovaný 4. oddelením II. odboru S-ŠtB Bratislava a zničený 7. 12. 1989.

88) Agentúrny zväzok „SLÁVEK“ s reg. č. 7002, vedený k osobe Vladimír Sadek (nar. 1932), bol 11. 3. 1974 preregistrovaný 3. oddelením 3. odboru II. S-FMV, v priebehu reorganizácie prevedený z 1. oddelenia 4. odboru X. S-ZNB na 2. oddelenie 9. odboru II. S-ZNB a zničený 8. 12. 1989.

89) Agentúrny zväzok „PROCHÁZKA“ s reg. č. 31705, vedený k osobe Bohumil Heller (nar. 1912), bol 28. 2. 1986 preregistrovaný 1. oddelením 4. odboru X. S-ZNB a zničený 8. 12. 1989 na 2. oddelení 9. odboru II. S-ZNB.

90) Plán hlavných úloh na rok 1987 konkretizoval, že sa na akcii „SPLENDID - VŘÍDLO“ okrem centrály budú podieľať i 2. odbory S-ŠtB Plzeň a ich agentúrne prostriedky, predovšetkým TS „ARTUR“, „KRÁLOVNA“, „CADILAK“ a „SLÁVEK“. „K zajištění tohoto cíle budou vytvářeny podmínky pro realizaci podstaty vytypovaným osobám kvalifikovanou agenturou V. S VStB SSSR - ROŠČIN a NOVIKOV, jejichž řízení bude zajišťovat vyslaný operativní pracovník V. správy V StB SSSR.“ AMV ČR, f. X. S-SNB, inv. j. 330. Rozpracování hlavních úkolů ročního plánu X. S-SNB v problematikách 4. odboru na rok 1987, 28. 1. 1987.

91) Agentúrny zväzok „HORÁK“ s reg. č. 15272, vedený k osobe Libor Ládek (nar. 1952), bol 23. 6. 1978 preregistrovaný 1. oddelením 2. odboru X. S-FMV a 8. 12. 1989 zničený na 3. oddelení 11. odboru II. S-ZNB.

92) Agentúrny zväzok „VILÉM“ s reg. č. 18536, vedený k osobe Lubor Konětopský (nar. 1920), bol 26. 11. 1979 registrovaný 1. oddelením 2. odboru X. S-FMV a 17. 12. 1987 archivovaný.

93) Agentúrny zväzok „LEVIKÝ“ s reg. č. 17066, vedený k osobe Vladimír Černý (nar. 1922), bol 14. 6. 1979 registrovaný 1. oddelením 2. odboru X. S-SNB a 7. 12. 1987 archivovaný.

94) Agentúrny zväzok rezidenta „EVAN“ s reg. č. 29099, vedený k osobe Antonín Svoboda (nar. 1922), bol 2. 11. 1984 registrovaný 1. oddelením 2. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 3. oddelení 11. odboru II. S-ZNB.

95) Agentúrny zväzok „BURIÁN“ s reg. č. 15063, vedený k osobe Zdeněk Marat (nar. 1931), bol 4. 2. 1983 registrovaný 1. oddelením 2. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 3. oddelení 11. odboru II. S-ZNB.

96) Agentúrny zväzok „OTAKAR“ s reg. č. 29441, vedený k osobe Ota Kramarz (nar. 1950), bol 11. 12. 1984 obnovený 1. oddelením 2. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 3. oddelení 11. odboru II. S-ZNB.

97) Agentúrny zväzok „PAVEL“ s reg. č. 21823, vedený k osobe Petr Čincibuch (nar. 1943), bol 15. 3. 1982 registrovaný 1. oddelením 2. odboru X. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený na 3. oddelení 11. odboru II. S-ZNB; od 4. 12. 1981 viedlo 1. oddelenie 2. odboru X. S-ZNB ešte ďalší agentúrny zväzok „PAVEL“ k osobe Petr Porkert (nar. 1946), taktiež 8. 12. 1989 zničený na 3. oddelení 11. odboru II. S-ZNB.

98) Spis dôverníka „JITKA“ - pôvodne „LÁN“ - s reg. č. 3437, vedený k osobe Otakar Lanc (nar. 1930), bol 4. 5. 1972 preregistrovaný 1. oddelením 1. odboru II. S-FMV, v rámci reorganizácie prevedený z 1. oddelenia 2. odboru X. S-ZNB na 3. oddelenie 11. odboru II. S-ZNB a 6. 12. 1989 zničený.

99) Spis dôverníka „JAN“ s reg. č. 10292, vedený k osobe Jan Pilař (nar. 1917), bol 9. 12. 1975 preregistrovaný 1. oddelením 2. odboru X. S-FMV a 7. 12. 1989 zničený na 3. oddelení 11. odboru II. S-ZNB.

100) Agentúrny zväzok „ORGANIZATOR“ s reg. č. 5585, vedený k osobe František Pospíšil (nar. 1939), bol 22. 12. 1973 registrovaný 2.

- svetový kongres „Hnutie doktorov za odvrátenie jadrovej vojny“ /IPPNV/ v Moskve, september 1987. Dôverníci: „VEDEC“⁽¹⁰¹⁾, „EXPERT“⁽¹⁰²⁾ /ZNB ČSSR/. X. správa ZNB ČSSR vyšle do Moskvy operatívneho pracovníka za účelom kontrarozviednej ochrany kongresu.

- európska konferencia IPPNV – Praha, november 1987. Dôverníci: „VEDEC“, „EXPERT“ /ZNB ČSSR/.

- Svetový kongres politológov, Rio de Janeiro, Brazília, rok 1989. Agenti: „PRÁVNIK“⁽¹⁰³⁾, dôverníci „BLAHOŠ“⁽¹⁰⁴⁾, „MATOUŠ“⁽¹⁰⁵⁾ /ZNB ČSSR/.

- Svetový kongres psychiatrov, Berlín, 1989. Agent: „MAX“⁽¹⁰⁶⁾, dôverník „ARIS“⁽¹⁰⁷⁾ /ZNB ČSSR/. X. správa ZNB ČSSR vyšle operatívneho pracovníka na kontrarozviedne zabezpečenie kongresu.

- Kongres medzinárodnej organizácie žurnalistov /MON/, r. 1991.

- Svetový kongres slavistov, Praha, r. 1987.

- Svetové a európske športové šampionáty.

- Letné olympijské hry, Kórea, r. 1988.

- Zimné olympijské hry, Kanada, r. 1988.

RESUME

Czechoslovak and Soviet Agency Cooperation of ŠtB and KGB against so-called Ideological Diversionary Centers , 1987 – 1989

At the beginning of the 1960s, Soviet state security (KGB) changed its way of managing and controlling the political policies of satellite states. In individual lines of work, special KGB operative administrations still reached agreements about agency – operative co-operation against strictly-defined „objects.“ This practice of bilateral contracts held on until the Soviet bloc extinction. To illustrate mutual co-operation we choose two documents describing in detail the co-operation of the Fifth KGB administration and Tenth ŠtB administration (counter-intelligence administration for fight against interior enemy). The co-operation is dated October 1986 and is related to state security (counter-intelligence) activities against ideological diversionary centers. Both documents declare their emanation from Soviet power interests; the degree of control by Czechoslovak State Security is also evident. What is startling is not only operative aims: everything from agency infiltration and control to misinformation activities, but also simple mention of ideological diversionary centres. These are related to the a wider societal, political and scientific spectrum – Radio Free Europe/Radio Freedom, Amnesty International, NTs, Ukrainian nationalists, and various international church organizations. As some documents certify, this co-operation came to a close at the end of State security activity at the turn of 1989 and 1990.

oddelením 2. odboru X. S-SNB a 30. 12. 1988 archivovaný.

101) Spis dôverníka „VĚDEC“ s reg. č. 23650, vedený k osobe Zdeněk Dienstbier (nar. 1926), bol 25. 7. 1984 registrovaný 2. oddelením 2. odboru X. S-ZNB a 1. 6. 1989 archivovaný 3. oddelením 11. odboru II. S-ZNB.

102) Spis dôverníka „EXPERT“ s reg. č. 25352, vedený k osobe Zbyněk Piša (nar. 1924), bol 25. 7. 1984 registrovaný 2. oddelením 2. odboru X. S-ZNB a 5. 12. 1989 zničený na 3. oddelení 11. odboru II. S-ZNB.

103) Agentúrny zväzok „PRÁVNIK“ s reg. č. 5400, vedený k osobe Zdeněk Masopust (nar. 1938), bol 14. 5. 1973 preregistrovaný 2. oddelením 1. odboru II. S-FMV, v rámci reorganizácie prevedený z 2. oddelenia 2. odboru X. S-ZNB na 2. oddelenie 11. odboru II. S-ZNB a 8. 12. 1989 zničený.

104) V agentúrnej sieti operatívnych útvarov riadených FMV sa podarilo identifikovať iba spis dôverníka „BLAHOŠ“ s reg. č. 37195, vedený k osobe Miroslav Bláha (nar. 1960), ktorý bol 23. 5. 1985 registrovaný útvarom PS Znojmo; jeho zničenie nie je v registračnom protokole vyznačené.

105) Spis dôverníka „MATOUŠ“ s reg. č. 40724, vedený k osobe Vendelín Bočinec (nar. 1928), bol 26. 9. 1984 registrovaný 4. oddelením IIa odboru S-ŠtB Praha, 17. 8. 1989 prevzatý 5. oddelením II. odboru a 8. 12. 1989 zničený.

106) Agentúrny zväzok „MAX“ s reg. č. 20314, vedený k osobe Jozef Pogady (nar. 1924), bol 17. 11. 1980 registrovaný 2. oddelením 2. odboru X. S-ZNB a 4. 11. 1988 archivovaný.

107) Spis dôverníka „ARIS“ s reg. č. 19028, vedený k osobe Eugen Vencovský (nar. 1908), bol 4. 1. 1980 registrovaný 2. oddelením 2. odboru X. S-ZNB a 19. 1. 1988 archivovaný.